SPEIDEREN

MEDLEMSBLAD FOR NORGES SPEIDERFORBUND #2.2023

Med Mette-Marit og Haakon på speidertur!

s 46

Lur på tur
Smart å ha med i sekken

s 6

Speiderekspertene har peiling!

s 14

Sjørovere, hva gjør de?

s 28

Patruljeturen

s 55

INNHOLD

FLOKK OG KOLONI
Lur på tur 6
Vårlotto 8
Ta et merke: Baker 9
Patruljedyret: Blåhval 10

TROPP
Speidereksperten har peiling! 14
Haik: Eventyrene venter 16
Speidere gjør verden bedre 18
Speiderkokken: Pannekaker på tur 20
Hodebry med fyrstikker 21
Ta et merke: Elektriker 23

ROVERLAG
Spill: Tenkestien 24
Ta et merke: Dykking 25
Roverway 2024: Gi et lite stykke Norge 26
Sjøroverne 28
Bli ekspert: Hvor langt og hvor høyt? 32
Portrettet: Med Æ, Ø og Å til Sør-Korea 42
Hva er speiderkorps? 44
Vafler og jubileum 46
Fredslyset: En evig flamme og håp om fred 51

LEDER
Patruljeturen: Da speidermetoden satte dagsorden i media 52
Patruljeturen: Det viktige samspillet 55

FASTE SPALTER

Kortnytt 3
Hodebry og vitser 12
Peffens hjørne 22
Premiequiz 41
Speidersjefens hjørne 58
Heder & ære 59

F-1

Hva er dette?
Bokstaven og tallet viser hvilket *mål* i programmerkene saken passer til. Merkene og målene finner du i loggbøkene og i Speiderbasen.

LEDER

REDAKTØR: KIRVIL KAASA

Inviter speiderverden hjem neste sommer!

Om et par måneder skal nesten 700 norske speidere og speiderledere ut i verden på et helt fantastisk speidereventyr, nemlig World Scout Jamboree i Sør-Korea. En slik leir gir muligheter for opplevelser du aldri glemmer, minner og erfaringer du alltid vil ha med deg.

Men alle speidere i Norge kan bli med på uforglemmelige internasjonale speidereventyr, selv om de ikke skal ut av landet. En helt unik mulighet er Roverway sommeren 2024. Bli med og arranger en path for noen av de mange internasjonale roverway-deltakerne der dere bor, eller et annet sted i landet! Det er virkelig morsomt og spennende, og det gir gruppas egne speidere et lass med nye inntrykk. For mange vil det være den aller første erfaringen med å knytte vennskap på tvers av kultur og språk i verdens største vennegjeng. Kanskje blir det en inspirasjon for dem til selv å reise ut på eventyr om noen år. Welcome, world!

Speiderhilsen
Kirvil Kaasa
ansvarlig redaktør

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

ALLTID BEREDT

Besøksadresse:
St. Olavsgate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
www.speiding.no

TRYKT I NORGE NO - 1470

SPEIDEREN er kortreist, miljøvennlig og produseres på bærekraftig vis. Papiret er fra en av de mest miljøvennlige papirfabrikkene i Sverige. SPEIDEREN trykkes på et svanemerket trykkeri på Aurskog før bladet sendes direkte til deg. Trykt i Norge og trygt for deg som medlem i Norges speiderforbund.

Ansvarlig redaktør: Kirvil Kaasa
Design: Speider-sport
Forsidefoto: Mads Ankarstrand
Trykk: Aksell
Opplag: 15 250
Redaksjonen avsluttet: 18.4. 2023
Generalsekretær:
Stine Schultz Heireng
Speidersjef: Peer-Johan Ødegaard

Bidragsytere: Anita Dencker Isaksen, Casper Bø, Geir Stornes, Harald B. Pettersen, Helge Rosbach, Oliviero Veum, Ksenia Sazonova, Nicolai Feyer Puntervold og Stine Schultz Heireng

Redaksjonen:
Alexander Vestrum
Christian Sangereid
Emil Briskelund
Janne Kathinka Fongen
Oscar Eliassen Fink

Godteglad leder feiret med flere kilo Bamsemums

– Vi håper Per Inge vil fortsette i speideren til han blir 100, minst! skriver foreldreforeningen i Bøler speidergruppe i Oslospeiderne. Nylig ble leder Per Inge Øye Hansen hedret på 50-årsdagen sin, med mange poser Bamsemums fra speiderne.

– Per Inge er en ildsjel for Bøler speidergruppe, en lystig og morsom leder som er høyt verdsatt av alle barn og voksne som har vært innom Flokken. Per Inge er dessuten den mest godteglade speiderlederen i Norge, han er spesielt glad i Bamsemums, skriver foreldreforeningen. ❖

FOTO: PRIVAT

«Fred i verden» på ukrainsk.

FOTO: HILDEGUNN NIELSEN HANSEN BRØNNØYSUNDS AVIS

Tenkedag i Ukraina-solidaritet i Brønnøysund

– Vi markerer dagen med å gå i tog med fakler, duer og plakater hvor det står «Fred i verden» på norsk og ukrainsk, sier Kirsten Østergård. Hun er leder i Brønnøy KFUK-KFUM-speidere. Gruppa markerte tenkedagen med tog fra Samfunnshuset til Brønnøy kirke, skriver Brønnøysunds Avis. Gruppa samarbeider med rundt 30 ukrainere. ❖

Hils på Phao

– Phao er en del av satsingen vår på identitet, samhold og inkludering, forklarer Kim Atle Kvalvåg fra Hustadvika Eide speidergruppe i Romsdal og Nordmøre krets. Phao er en ulvunge fra Jungelboka og maskoten til speidergruppa.
– Vi har fått støtte av LNU til å jobbe med inkludering av barn med særlige behov og har kjøpt Phao fra England. Phao hjelper oss med å vise fram hva speiding er. Han fjaser og tuller, men er også tøff, trygg og inkluderende.

I tillegg bidrar Phao på arrangementer. – Både barn og voksne ønsker å hilse på ham, forteller Kim Atle Kvalvåg.
– Vi må tørre å by på oss selv og tenke litt utenfor boksen om vi skal lykkes med å rekruttere flere. ❖

FOTO: ANNE BANG

FOTO: FRIDA BERGENDAL YTTERBØ TELEN

Fredspris til Notodden-speidere

– Vi sprer budskapet om fred når vi sprer flammen videre. For oss er ikke flammen nødvendigvis kristen, selv om den stammer fra fødselsgrotta. Det er budskapet som gjelder, sier Leif Olav Brenna. Han er leder i Notodden speidergruppe, Tele-Busk krets. Gruppa fikk i februar den første fredsprisen av Kilden, skriver avisa Telen. Kilden er Notodden kommunes lærings- og opplevelsessted. Prisen går til en person eller organisasjon som bidrar til å skape et tryggere og fredeligere samfunn. ❖

Elias røpet triks for suksess med aktivitetsdag

– Forsikre deg om at vaflene er gode, det er de som gjør at folk kommer tilbake, sier 17-årige Elias Hauger. Han er med i 7. Oslo Kanaljene. I vinter inviterte gruppa til aktivitetsdag på Isdammen, skriver Akers Avis Groruddalen. Det var godt oppmøte da folk fikk se hvordan man hentet opp isblokker i gamle dager. Elias var mentor for Tomas Sandbakken, som skal lede et tilsvarende arrangement til høsten. ❖

FOTO: ØRJAN BRAGE AKERS AVIS GRORUDDALEN

FOTO: JOAKIM REIGSTAD

Med hodelykt på speidertur og på jobb i Ukraina

Gunnar Bratthammer er fotograf i NRKs ennå ganske nye korrespondent-team i Ukraina. Han har vært speider og patruljefører for Flaggermusene i 1. Kopervik KFUM-speidere. – Det er én ting jeg alltid pakker i sekken på tur, både i Ukraina og på speidertur, og det er hodelykt, forteller han til SPEIDEREN. Mens man på natthaik vil ha mest mulig styrke på lyset, er det motsatt i det krigsramma landet. – Når strømmen har gått, og gatene er mørklagte etter russiske missilangrep, er det den urbane varianten som gjelder. Den som ikke blender forbipasserende og som har lang levetid, en enkel ledvariant. For ingen vet når russerne bomber sivil infrastruktur og rammer strømforsyningen. Og alt blir mørkt. ❖

Speidere slaktet maten selv på tur

– Vi pleier å spise veldig mye interessante ting, sier Marko Antonio Gremaud på 12 år. Han er speider i Lista MSK speidergruppe i Sørlandet krets. På en tur i vinter slaktet speiderne en hane og spiste den, skriver lokalavisa Lister24. Marko synes ikke det var ekkelt å slakte maten selv. – Det er jo naturen, sier han. ❖

FOTO: TORBJØRN SYVERTSEN

FOTO: CHRISTIAN SANGEREID

Uheldig skiløper
fikk speiderhjelp

– Når helikopter ikke kan fly på grunn av snøvær, er samfunnet helt avhengige av de frivillige i redningstjenesten FORF (Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum), skriver Speidernes beredskapsgruppe Sør-Vest.

Nettopp det skjedde da en skiløper i midten av mars skadet seg slik at han ikke kunne komme til bilvei og legehjelp. Et vaktlag fra Frikvarteret øverst i Sirdal hentet pasienten med snøscooter. ❖

Patrick og speiderne i Trøndelag sammen om NM

– Nå skal jeg samle gode folk og starte planleggingen, og dem finnes det mange av i speider-Norge, vet jeg, sier Patrick Gule. Han er fra 1. Fræna Elnesvågen speidergruppe i Romsdal og Nordmøre krets og er prosjektleder for NM i speiding den andre helgen i juni. Lenge var det uklart om arrangementet ble noe av i år, for det manglet vertskap. Nå er det klart at NM skal arrangeres i Levanger, samme sted som i fjor. Trøndelag krets trår til som teknisk arrangør for andre år på rad.

– Det er jo spennende at det ikke er én krets som har ansvaret for programmet og oppgavene, og nå gleder jeg meg til å få med meg folk fra hele landet i staben, sier Patrick. ❖

FOTO HÅKON KRISTOFFERSEN

FOTO: ARILD JACOBSEN NORDSTRANDS BLAD

Silje fra Speiderstyret er sjef på jobb

– Det er en veldig mannsdominert bransje, og det ser du også på kundene som besøker oss. Det er klart flest hjemmefiksere som er menn, men det blir stadig flere kvinner også, sier Silje Kroken (26 år). Mange kjenner henne nok fra speiderstyret, men til daglig er hun daglig leder på Byggmax Abildsø i Oslo, skriver Nordstrands Blad. Silje trekker fram erfaringen fra speideren som viktig i jobben.

– Jeg var veldig heldig som fikk lov til å lede og ha ansvar i så ung alder, sier Silje. ❖

Tips oss

Her presenterer vi notiser om små og store speiderhendelser. Fortell oss hva du driver med! Har dere vært på en tur litt utenom det vanlige? Kanskje dere har gjort noe som er blitt lagt merke til i lokalsamfunnet? Send bilde og en kort tekst til SPEIDEREN, så kanskje det havner i bladet: kk@speiding.no

TEKST: KIRVIL KAASA I **ILLUSTRASJONSFOTO:** KJETIL JØSSANG

Mål:
F-10

Lur på tur

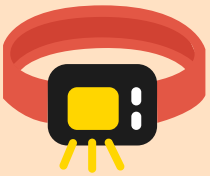
Det er lurt å tenke gjennom hva du trenger å ha med deg på tur. Det gjelder også hvis du bare skal på en kort dagstur.

Denne speideren skal nok ikke gå mer enn et lite stykke, for det er dumt å måtte bære sånn på tur!

Pakk en liten sekk med det du kan få bruk for på turen. Når sekken er klar, kan du ta den på ryggen og gå litt med den inne. Gå opp en trapp også. Kjennes sekken for tung? Kanskje du kan ta ut noe og legge igjen hjemme? Eller du kan bytte det ut med noe lettere. Hvis du er på fjellet eller på sjøen, husk at du kan få bruk for lue eller vanter, selv om det er sommer.

Tomme plastposer kan du bruke til søppel, vått tøy eller rester av turmat. God tur! ❖

- [ ] Varm genser
- [ ] Ekstra sokker eller et helt tøyskift
- [ ] Vanter eller skihansker, tynn lue og buff/hals
- [ ] Speiderkniv
- [ ] Vann i tett flaske
- [ ] Matpakke
- [ ] Sjokolade, kjeks eller noe annet godt
- [ ] Sitteunderlag
- [ ] Førstehjelpsutstyr (på korte turer er det ofte nok med plaster og gnagsårplaster)
- [ ] Tomme plastposer

Kanskje er det også lurt å ta med

- [ ] Badetøy og et håndkle
- [ ] Regnjakke og regnbukse
- [ ] Hodelykt
- [ ] Stormkjøkken og brensel eller ved
- [ ] Fyrstikker (pakk dem vanntett)
- [ ] Dopapir og en liten spade

VÅRLOTTO

TEKST: KIRVIL KAASA

Har du sett disse vårtegnene?

VISSTE DU AT ...

... neslesommerfuglen og noen få andre sommerfugler overvintrer som voksne i Norge? Alle andre sommerfugler overvintrer som larve eller puppe. Derfor er neslesommerfuglen klar til å fly rundt så snart det blir varmt nok.

Det er fint å følge med når naturen våkner skikkelig til liv igjen om våren. Ofte kan du se forandringer fra én dag til den neste. Bruk lottobrettet her. Kryss av for vårtegnene når du oppdager dem. Kanskje du vil skrive på datoen også?

Mål: F-8, K-2, 3, S-6

FOTO: YOKSEL ZOK - UNSPLASH

Blåveis

FOTO: OLLI KILPI - UNSPLASH

Hestehov

FOTO: ANDO SHEV - UNSPLASH

Bjørkerakler

FOTO: ROLF SCHMIDBAUER - UNSPLASH

Humle

FOTO: HERBERT GOETSCH - UNSPLASH

Løvetannfrø

FOTO: ELISA H. - UNSPLASH

Neslesommerfugl

FOTO: TROND ØIGARDEN

Fugl i fuglekasse

FOTO: CHRISTIAN SANGEREID

Frosk eller froskeegg

FOTO: NATURFOTOGRAF ROGER BRENDHAGEN

Lyden av gjøk

TA ET MERKE

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** STANDRET

Baker

Å bake er gøy, men hva synes du smaker best, deigen eller det ferdige resultatet?

Bakermerket kan du ta sammen med de andre speiderne, og det finnes for både bevere og for småspeidere. Noe skal du gjøre inne og noe ute.

Flate pannebrød er kanskje det vanligste brødet i verden. Det går fort å steke, og det finnes mange ulike oppskrifter, som på turmat.no.

Speiderkokkens tips: Hvis du venter med å steke pinnebrødet til bålet er blitt til glør, blir det ikke så lett brent.

Både bløtkake og muffins passer godt å lage til 17. mai. Du kan jo pynte med hvit krem eller glasur og blåbær og jordbær. Det blir både godt og fint! ❖

SMÅSPEIDERE SKAL GJØRE DETTE FOR Å TA MERKET:

- Bak en kake til en fest med de andre småspeiderne.
- Lag deigen til pannebrød og og stek brødet på tur.
- Bak brød eller rundstykker.
- Lag og pynt en bløtkake med krem.

BEVERSPEIDERE SKAL GJØRE DETTE FOR Å TA MERKET:

- Bak muffins.
- Lag pinnebrøddeig og stek pinnebrød over bål.
- Vær med på å bake en kake, gjerne hjemme.
- Bak scones eller annen bakst med bakepulver.

Mål:
K-7, K-8

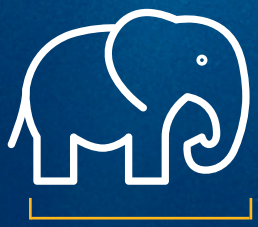

TEKST: CHRISTIAN SANGEREID I **FOTO:** GREMLIN

Mål: S-6

Verdens største dyr

Hvilket dyr har en tunge som veier like mye som en elefant, et hjerte så stort som en bil og blodårer så store at du kunne svømt i dem?

Har du noen gang tenkt at det hadde vært gøy å kunne tatt en tur til dinosaurtiden for å se de digre dyrene? Et av de største, brontosaurusen, kunne bli 22 meter lang! Men i vår tid lever det et dyr som er enda større: Blåhvalen er det aller største dyret som noen gang har levd på jorden. Forskere har i alle fall ikke funnet spor etter noen som var større.

Blåhvalen kan bli like lang som to leddbusser etter hverandre! I havet rundt Norge er det cirka 650 blåhvaler, og i hele verden finnes det bare omtrent 6 000.

Blåhvaler svømmer stort sett alene, men noen ganger i par. Selv om de er langt fra hverandre, kanskje så mye som tusen kilometer, snakker de sammen med lyder som vi mennesker ikke kan høre. Vi kaller lydene for hvalsang.

EN LITEN MUNNFULL REKER

Blåhvalen spiser nesten bare krill, bittesmå dyr som likner på reker. Hver eneste dag spiser en blåhval 4 000 kilo krill.

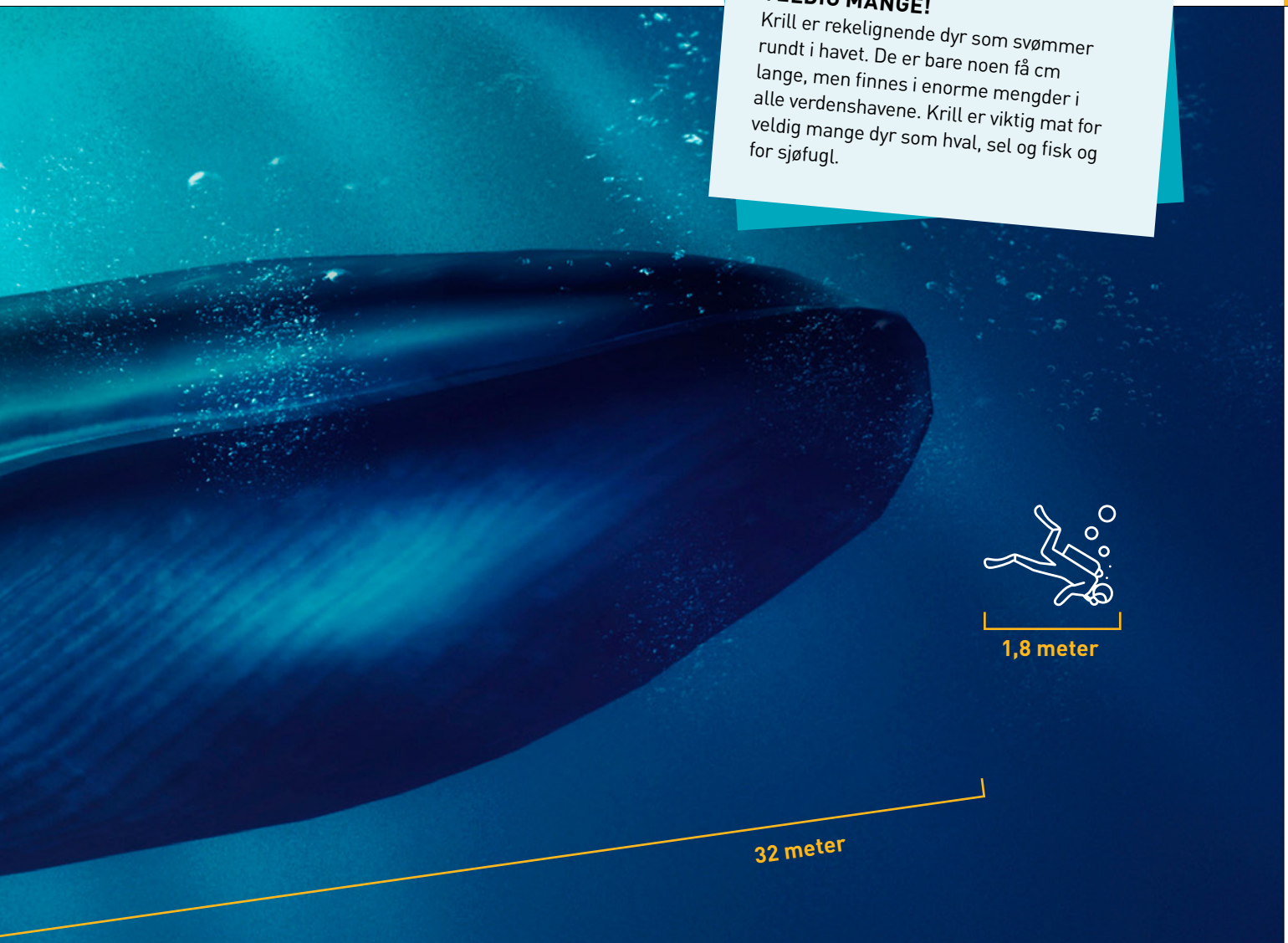
Når hvalen gaper for å spise, får den munnen full av vann, omtrent like mye som to melketankbiler med tilhenger!

GARDIN I GAPET

I stedet for tenner har blåhvalen barder. Barder er lange plater som henger tett i tett ned fra overkjeven, nesten som gardin. Når blåhvalen har fylt gapet med vann, lukker den igjen og siler vannet ut gjennom bardene. Krill og småfisk blir igjen på innsiden. For hver munnfull vann fanger blåhvalen omtrent 10 kilo krill. Klarer du å finne ut hvor mange ganger i løpet av én dag hvalen må fylle gapet med vann og sile det for at den skal bli mett?

SMÅ, MEN VELDIG, VELDIG, VELDIG MANGE!

Krill er rekelignende dyr som svømmer rundt i havet. De er bare noen få cm lange, men finnes i enorme mengder i alle verdenshavene. Krill er viktig mat for veldig mange dyr som hval, sel og fisk og for sjøfugl.

STYRKEDRIKK

Ungen til blåhvalen kalles kalv. Kalven er enebarn, og det går to eller tre år mellom hver gang hunnhvalen føder. En nyfødt blåhval er syv meter lang og veier 3 000 kilo, omtrent dobbelt så mye som en vanlig bil! Det første året drikker den stort sett bare melk fra mammaen sin. Blåhval-melk er en skikkelig styrkedrikk, for ungen blir 100 kg større for hver dag!

STOR, MEN TRUET

Fordi den er så stor var det blåhvalen som ble jaktet mest på i gamle dager. Det er mye kjøtt på en blåhval, og på 1900-tallet var den nesten utryddet. Nå har blåhvalen vært fredet i mer enn 50 år, og sakte, sakte blir det flere, men det er fortsatt ikke mange. Framtiden er usikker for blåhvalen. Hvalfangst er ikke lenger en stor trussel, men klimaendringene kan gjøre at det blir mindre krill i havet. Da kan det bli vanskelig for blåhvalen og andre å finne nok mat. Forurensing og søppel gjør livet i havet vanskeligere for hvalene. De kan også vikle seg inn i fiskeredskap og kollidere med skip. ❖

BLÅHVAL

Latinsk navn: Balaenoptera musculus (muskulus betyr faktisk «liten mus»!)

Familie: Finnhvaler

Svømmehastighet: 16–17 knop (cirka 31 km/t)

Hvalsang: Hvallyder under vann som mennesker ikke kan høre, men som andre hvaler kan oppfatte inntil 1 000 km unna.

Lengde: 32 meter

Vekt: 200 tonn (200 000 kilo)

Levetid: Opptil 90 år

Mat: Krill

Trusler: Klimaendringer, søppel i havet, fiskeredskaper og skipskollisjoner

UICNs rødliste: Sterkt truet

TEKST: KIRVIL KAASA

Finn ordene

Kan du finne igjen de 14 ordene vi har gjemt her?
Du finner dem både vannrett (bortover) og loddrett (nedover).
Løsningen har vi gjemt på side 58.

SPEKKHOGGER
HUMMER
GLASSMANET
REKE
BLÅHVAL
SEI
HAMMERHAI
DELFIN
SJØSTJERNE
SJØPØLSE
HUMMER
KRABBE
KRILL
TANGLOPPE

R	T	E	U	K	R	I	L	L	V	A	J
G	S	T	H	R	L	Å	K	C	S	T	K
K	P	V	P	F	U	B	X	A	P	O	V
S	E	U	T	V	H	U	M	M	E	R	D
E	K	Y	N	I	K	Ø	T	E	R	S	Y
R	K	R	A	B	B	E	S	I	S	K	F
E	H	O	G	Y	S	E	J	B	S	I	H
K	O	T	L	J	F	R	Ø	U	J	V	A
E	G	P	S	S	V	N	P	P	Ø	R	M
J	G	B	W	E	F	H	Ø	L	S	I	M
D	E	L	F	I	N	L	L	C	T	J	E
P	R	Å	F	H	A	Ø	S	E	J	S	R
L	Y	H	V	T	U	P	E	I	E	N	H
U	R	V	H	S	E	I	R	K	R	I	A
T	V	A	S	R	P	O	F	D	N	U	I
N	G	L	A	S	S	M	A	N	E	T	Å
M	P	E	F	G	M	I	D	L	E	D	V
A	T	A	N	G	L	O	P	P	E	T	Y

HiHiHi!

Gjesten på restaurant:
– Kelner, vi har ikke fått noen stoler!
Kelneren: – Nei, dere bestilte jo bord, ikke sant?

Hva er det fineste med å være sjøspeider?
Du kan dra på topptur uten å gå i land først.

Hilsen Topptur roverlag

– Faren min er verdens beste dinosaurjeger!
– Dust. Det finnes ikke dinosaurer.
– Nettopp!

Hva får du hvis du krysser en speider med et monster?
Noen som skremmer gamle damer over gata.

To ballonger gikk en tur i ørkenen.
– Pass deg for den kaktusen! ropte den ene.
– Hvilken kaktusssssssssssssssss ...? svarte den andre.

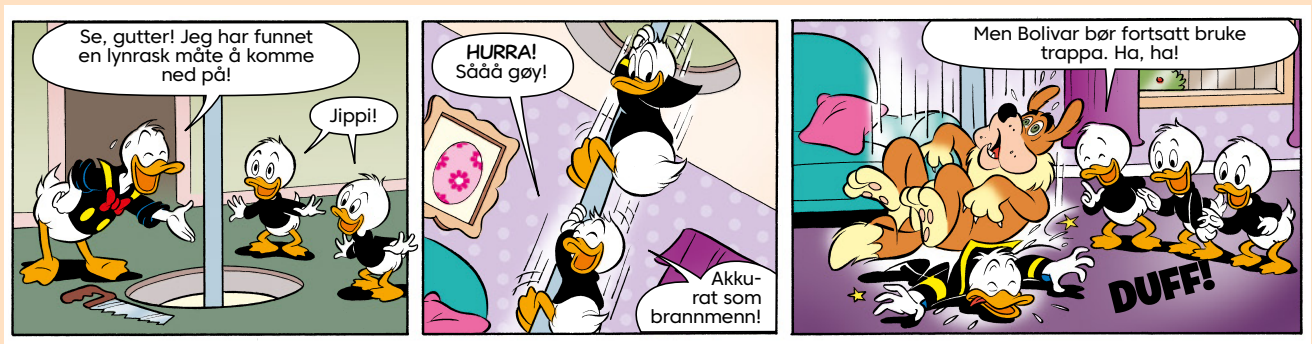
Det var en gang en mann som dessverre kjørte over en høne med bilen sin. Så tok han høna med til nærmeste bondegård:
– Er dette deres høne?
– Nei, svarte bonden. – Vi har ikke så flate høner.

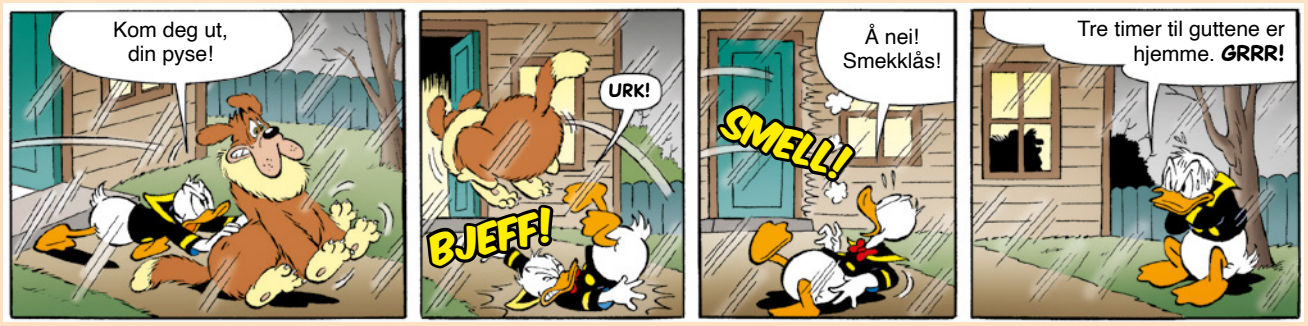
Postmannen til kollegaen sin på vei opp trappene: – Jeg har én god og én dårlig nyhet: Den gode er at vi snart er framme i 14. etasje, den dårlige er at vi er i feil bygning ...

HAHAHA!

– Doktor, det er noe rart med hosten min!
– Få høre!
– Hoss, hoss!
– Da skjønner jeg. Gå hjem og drikk en kopp varm T, så blir den nok bedre ...

TEGNESERIER

SPEIDEREKSPERTENE

TEKST: JANNE KATHINKA FONGEN I **FOTO:** PRIVAT

Speiderekspertene har peiling!

Speider-sports motivasjonsmerke **Modig** kan kanskje passe for en som har vært med på sin første speiderleir?

Gruer du deg litt til å begynne i troppen til høsten? Virker det skummelt å dra på leir for første gang? Speiderekspertene hjelper deg!

SPEIDEREKSPERTENE VÅRE

Mathea, Sigve, Isak og Victoria er peffer, altså patruljeførere, i hver sin speidergruppe rundt om i landet. De har vært speidere i mange år og har supertipsene som trengs for at speidertiden din skal bli best mulig. Har du spørsmål til speiderekspertene våre? Send det inn via denne QR-koden eller til kk@speiding.no.

Mathea (13), peff i Lemen i Østre Toten speidergruppe

Mange synes det kan være litt skummelt å begynne i troppen sammen med de store speiderne. – Et godt tips kan være å starte med å bli kjent med dem på din egen alder i patruljen, sier Mathea. – Peffene pleier også å være gode på å få med nye speidere gjennom lek, fortsetter hun. – Husk at det går seg fort til, alle har vært nye i troppen en gang.

Mathea

Så moro at du skal på din aller første speiderleir! – Vi skal på kretsleir i sommer, sier Mathea. Hun gleder seg. Mange husker sin første speiderleir godt. Det er vanlig å grue seg litt. – Det kan være litt skummelt å dra på leir hvis du ikke kjenner de andre speiderne i patruljen så godt. Bli med på turene i løpet av året, sånn at du blir godt kjent med dem.

Victoria (15), peff i patruljen Bjørn fra Drøbak/Frogn speidergruppe

– Storspeiderne er veldig hyggelige, og peffen er god på å ha bli-kjent-leker i starten, forteller Victoria. – Peffer er skikkelig gøye speidere.

– Hold deg selv opptatt med noe, sier Victoria bestemt. – Ingenting fungerer bedre enn det. Finn på noe å gjøre. Hjelp til med middag, spill et spill, lek og vær med på aktivitetene!

På haik opplever man et veldig bra fellesskap, mener Victoria.

– Dessuten får du være med på mye moro på haiken som du kan fortelle om når du kommer tilbake til leiren!

Victoria

HVA ER EN HAIK?

Haik er en overnattingstur for patruljen. På leir er det ganske vanlig å ha haik i løpet av leiruka. Patruljen går en planlagt rute, finner et sted å overnatte ute og lager mat sammen. Speiderne har med det utstyret de trenger for å klare seg ute og holde seg varme og tørre. Dagen etter drar patruljen tilbake til leiren.

Sigve

Sigve (14), peff i Sjøelefant i 1. Tverlandet speidergruppe

– Etter tre eller fire speidermøter har det gått seg til! Da kan du navnet på alle. Du har fått deg noen venner og vet hva som skjer på møtene, sier Sigve. Han legger til at det bare er å spørre hvis du lurer på noe. Alle vil ha deg her, og er glade for å hjelpe deg. – Snakk med alle speiderne i patruljen din, særlig i starten, avslutter Sigve. Kanskje blir noen av dem dine nye bestevenner?

Haik er gøy! – Vi får være på tur, helt uten voksne, et helt døgn, sier Sigve med et stort smil.

Isak (14), peff i Kakaostorkene i 7. Kristiansand sjøspeidergruppe

– Det går veldig fort fra å være litt skummelt til å bli KJEMPEGØY, forteller Isak engasjert! Hans beste tips er å bli med på alt i starten, slik at du blir godt kjent med de andre. – Det er gøy å gå i troppen, vi gjør mye av det samme som i småspeideren, bare litt større.

Det er lett å savne mamma og pappa når man er på speiderleir for aller første gang. – Nettene er ikke så veldig moro, og det er lett å lengte hjem, forteller Isak. – Men husk at det blir morsommere jo bedre du blir kjent med speiderne i patruljen din, legger han til. Det kan være lurt å ikke ringe hjem til mamma og pappa hver dag, og særlig ikke rett før du skal legge deg. – Jeg mistet mobilen min i havet på min første speiderleir, det fungerte egentlig ganske greit mot hjemlengsel, sier Isak og smiler.

Isak

TEKST: GEIR STORNES I **FOTO:** PRIVAT

Eventyrene venter!

Speiderne fra Froland MSK speidergruppe har vært på haik i skogen, bygget gapahuker sammen og kost seg ved bålet om kvelden.

I gapahuken til frolandspeiderne er det god plass til mange.

Lørdag formiddag samles speiderne ved Auglandskjenna. Alle har pakket sekken for et døgn ute. Vi er klare for haik og en natt i gapahuk. Sekkene kan være litt tunge når vi starter turen.

Ved Hegretjenn finner vi en aldeles flott leirplass, og speiderne setter i gang med å bygge gapahuker. Det er viktig å gjøre det skikkelig. Høyden i front og dybden må være slik at den tåler både vind og regn. Etter noen timers godt samarbeid er gapahukene ferdige. Vi tilbereder et kjapt måltid over bålet før vi tar en tur opp på Rusthei. En flott tur, særlig slik været er nå, med sol fra blå himmel.

Etter noen timer er vi tilbake på leirplassen, og kvelden kommer fort. Speiderne må selv samle inn tørrved for kvelden og natta. Lyden fra sag og øks kan høres en god stund. Når vi har fått en fin haug med ved, er tiden inne for å nyte speiderlivet. Steikepanner, selvspikkede grillpinner og kaffekjelen kommer fram. Når blir det grilling og kos resten av kvelden. Det er flott å sitte rundt bålet og prate om det som har skjedd på turen mens gnistene stiger mot den mørke nattehimmelen.

Neste morgen er noen kjapt oppe for å fyre. Godt å få varmet seg litt rundt bålet, og en varm speiderfrokost med bacon smaker helt topp.

En del av haiken er også å pakke for hjemturen og å rydde leirplassen. Til sist går vi manngard over området, slik at vi vet at ikke noe er glemt. Til sist tar vi sekkene på ryggen og går hjem igjen. Takk for turen!

Fem speidere fra Froland om haik:
Hva gjør du for å ikke fryse om natta når du er på haik?

Hva er det gøyeste på en haik?

David Alexander Solberg (12):
– Nok klær og å sitte rundt bålet.

– Jeg liker alt det vi gjør på en haik!

Kim-Rune Steinarsrud (13):
– Jeg tar på meg superundertøy eller ullundertøy. Er det veldig kaldt, er en tykk ullgenser eller jakke godt å ha. Hjemmestrikkede ullsokker på føttene er digg! Av og til har jeg hatt et teppe inne i soveposen. Et godt underlag er viktig for ikke å bli kald underfra. Votter og lue har jeg også hatt på.

– Det gøyeste er å lage bål og god mat på bålet. Og bygge leir og det sosiale sammen med speiderne i gruppa mi.

Sebastian Stornes Løvjomås (12) – Jeg bytter fra fuktig til tørt tøy og sover i ulltrøye. Har gjerne på lue på når det kan bli kaldt.

– Det gøyeste er å sitte ved bålet og å være ute i skogen og leke gjemsel.

Hannah Solberg (13) og Kristin Solberg (14):
– Vi har ulltøy, lue og en god sovepose.

– Å sette opp leirstedet, fyre bål og å være sosiale. ❖

Pakkeliste til haik

Det er lettere å huske alt du trenger hvis du bruker en liste når du skal pakke. Det går også fortere. Kryss av underveis. Etter at du har vært på haik noen ganger, vet du enda bedre hva du trenger å ha med deg i sekken og hva du kan legge igjen hjemme. Husk at du skal bære alt!

Pakk sekken selv, så vet du hva du har med, og hvor i sekken de forskjellige tingene ligger. Noen av tingene på lista skal du sikkert ha på deg. Tenk gjennom hva slags vær det kan bli på haiken, og på hvor langt dere skal gå.

Må du pakke noe utenpå sekken, fest det godt! Ting som henger og dingler på sekken er upraktisk og kan falle av.

- ☐ Undertøy, sokker
- ☐ Ullsokker
- ☐ Langermet ulltrøye og ullstillongs
- ☐ T-skjorter
- ☐ Ullgenser
- ☐ Skalljakke/vindjakke
- ☐ Bukse/turbukse
- ☐ Shorts
- ☐ Votter/vanter, lue, skjerf eller hals (kan være nødvendig om sommeren!)
- ☐ Badetøy
- ☐ Regnjakke og regnbukse
- ☐ Solhatt/caps
- ☐ Gummistøvler/fjellstøvler/tursko – sjekk om det er vått der dere skal gå!
- ☐ Sovepose
- ☐ Liggeunderlag
- ☐ Lommelykt eller hodelykt (sjekk batteriene)
- ☐ Toalettsaker: Tannbørste, tannkrem, såpe, våtservietter
- ☐ Myggmiddel og solkrem, solbriller
- ☐ Håndkle
- ☐ Flat og dyp plasttallerken, bestikk (skje, kniv, gaffel), kopp – gjerne i en tøypose som kan henges opp
- ☐ Plaster, gnagsårplaster. Medisiner, hvis du trenger det.
- ☐ Fyrstikker, kniv
- ☐ Skrivesaker, sangbok
- ☐ Poser til søppel og skittentøy
- ☐ Reserveproviant (sjokolade, rosiner, nøtter, frukt og lignende)
- ☐ Drikke (i tett drikkeflaske som kan etterfylles)
- ☐ Solcellelader eller powerbank

Hvis du har, og sekken ikke blir for tung:
- ☐ Liten pute
- ☐ Kompass
- ☐ Leirbålskappe

Fellesutstyr som dere fordeler på patruljen:
- ☐ Stormkjøkken
- ☐ Liten trefjøl
- ☐ Gassbeholder
- ☐ Fyrstikker
- ☐ Tarp/presenning
- ☐ Tau/sisal
- ☐ Kortstokk
- ☐ Mat
- ☐ Dopapir

Mål: F-10

La dette ligge igjen hjemme:
Den hvite, nye buksa og de hvite joggeskoene.

Mål: S-4, 7, 14

SPEIDERE OG BÆREKRAFTSMÅLENE

TEKST: KNUT SLETTEBAK

Speidere gjør verden bedre

FNs 17 bærekraftsmål er en felles arbeidsplan for å skape en bedre verden for alle. Hvis alle gjør litt hver, kan det bli ganske mye bedre til sammen!

Når hele verden jobber sammen for å nå bærekraftsmålene, skal vi utrydde sult, redusere ulikhet, stoppe naturforringelse og mye mer.

HVORFOR JOBBE MED BÆREKRAFT?

«Prøv å forlate denne verden litt bedre enn du fant den.» er et kjent sitat fra han som grunnla speideren, Robert Baden-Powell. Hvis alle gjør litt hver, kan det bli ganske mye bedre til sammen.

Flere punkter i speiderloven handler om dette. Speidere skal arbeide for fred og forståelse mellom mennesker, vi skal verne om naturen og ta ansvar for oss selv og andre.

Verdensspeiderorganisasjonene WAGGGS og WOSM har lenge jobbet med bærekraftsmålene. Begge har som mål å bidra til en bedre verden, og med mellom 60 og 70 millioner medlemmer verden over, kan vi påvirke i nesten alle samfunn!

HVA KAN VI GJØRE?

Bærekraftsmålene, og problemene de skal løse, er store. Men det er mye vi kan gjøre i lokalmiljøet. Vi kan ta med noen som ikke er speidere på speidertur, eller kanskje roverlaget kan arrangere leksehjelp (mål 4). Vi kan ta ansvar for å holde en strand ryddig og sørge for at søppel fjernes. Da blir det hyggeligere å gå tur der (mål 3) og den negative påvirkningen på dyr på land (mål 15) og i sjøen (mål 14) blir mindre.

Med mellom 60 og 70 millioner speidere verden over, kan vi påvirke i nesten alle samfunn!

Patruljen kan skrive i lokalavisa, eller ta kontakt med lokalpolitikere, om noe dere mener kan bli bedre (mål 16). Som speidere har vi litt ekstra påvirkningskraft når vi uttaler oss om friluftsliv (mål 3), men det er mange andre viktige tema vi kan mene noe om, for eksempel fritidstilbud til barn og ungdom.

At vi kjøper mange ting er en viktig årsak til både klimakrise og naturødeleggelse. Alle bør tenke gjennom sitt eget forbruk (mål 12). Før du skaffer nytt turutstyr, vær sikker på at det er noe du virkelig trenger. Kan du heller reparere, låne eller kjøpe brukt?

FN minner om at vi kan følge opp mange av målene ved å engasjere oss i organisasjoner (mål 16 og 17). Speideren er gode på mye, men er du spesielt opptatt av klima eller miljø, kan du kanskje engasjere deg i en miljøorganisasjon i tillegg? Brenner du for å gi barn og unge i hele verden like muligheter, kan du bli med i en organisasjon som jobber for barns rettigheter.

HVA VIL DU AT SPEIDERNE SKAL GJØRE?

Norges speiderforbund har en arbeidsgruppe som skal finne ut hvordan vi jobber med FNs bærekraftsmål i vår organisasjon. Arbeidsgruppa vil høre om godt bærekraftsarbeid som skjer i patruljer, grupper, kretser, korps og forbund, og hva vi bør gjøre mer av i framtiden. Har du tips eller tanker om dette, send en en e-post til **baerekraft@speiding.no**. ❖

FNs BÆREKRAFTSMÅL

TENK GJENNOM:
Hva gjør eller kan du, patruljen eller speidergruppa gjøre for å bidra til hvert mål?

BYGG PATRULJENS DRØMMEBY

Speiderbasen har mange aktiviteter som handler om ett eller flere bærekraftsmål. Her er et eksempel på en aktivitet hvor du kan lære mer om mange av målene samtidig:

Bygg en drømmeby

Patruljen skal sammen tenke på forskjellige bærekraftsmål mens de planlegger sin drømmeby. Når en by skal bygges, påvirker det mange bærekraftsmål. Hvor skal folk bo og arbeide? Kan byen planlegge for å redusere fattigdom og ulikhet? Hvordan skaffer man strøm og vann? Klarer man å bygge en by og samtidig ta hensyn til naturen?

Aktiviteten kan fint tilpasses forskjellige enheter. De yngste kan tenke på ett eller noen få bærekraftsmål, mens roverne bør veie forskjellige hensyn opp mot hverandre. Du finner den i Speiderbasen.

VISSTE DU AT?
I Danmark har barne- og ungdomsorganisasjonene lagt til et bærekraftsmål nummer 18: «Styrk, inddrag og engager unge». De vil vise hvor viktig det er at barn og unge blir en del av arbeidet med bærekraftsmålene. Burde vi jobbe for det i Norge også?

TEKST OG FOTO: EMIL BRISKELUND

Mål:
F-4, K-7

Pannekaker på tur!

Pannekaker er **sykt digg og enkelt å lage!** De kan fylles med forskjellige godsaker. Hva med hjemmelaget blåbærsyltetøy, sjokoladepålegg eller tutti-frutti?

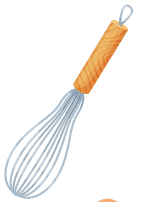

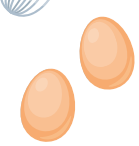
TIPS OG TRIKS

- Lag røra på forhånd og oppbevar den i en tett flaske.
- Bruk godt med smør.
- Husk at den første pannekaka sjelden blir helt perfekt, øvelse gjør mester!
- Svidde pannekaker er ikke godt. Pass på varmen!
- Lag gjerne pannekaker på bål, men husk på det generelle bålforbudet 15. april–15. september.
- Bytt ut litt av hvetemelet med grovere mel hvis du vil ha mer næring i pannekakene.
- Pannekaker nytes best i fellesskap. Hva med å invitere en venn eller hele patruljen på pannekaketur?

DETTE TRENGER DU:

- Varmekilde, slik som primus, bål eller stormkjøkken
- Stekepanne
- Stekespade
- Bakebolle
- Hvetemel
- Melk
- Egg
- Tett flaske til røra
- Smør til steking
- Valgfri topping

Mengden røre er lett å tilpasse. Blir dere flere på tur er det bare å legge til litt mer av alt. Rikelig pannekakerøre til én speider kan lages av ett egg, en desiliter hvetemel og 2 desiliter melk. Tilsett mer melk hvis den blir for tykk og mer mel hvis den blir for tynn.

SLIK GJØR DU:

1. Hell melet i bakebollen og tilsett halvparten av melken
2. Visp sammen til en klumpfri og tykk røre
3. Visp inn resten av melken og eggene
4. La røra hvile i minimum 20–30 minutter
5. Gjør opp varme og smelt smør i stekepanna
6. Hell en god porsjon røre i panna og stek pannekaka på begge sider
7. Topp med noe digg. Vel bekomme! ❖

LYST PÅ EN UTFORDRING?

Pannekaker er ikke bare digg, de skaper også mye glede! Arranger et patruljemøte med pannekaker som tema. Det kan handle om mye mer enn selve pannekaka. Hva med å snoke i pannekakens historie og fortelle eventyret om pannekaka? Mulighetene er mange, lykke til og god pannekaketur!

FYRSTIKKOPPGAVER

TEKST OG FOTO: HELGE ROSBACH

Hodebry med fyrstikker

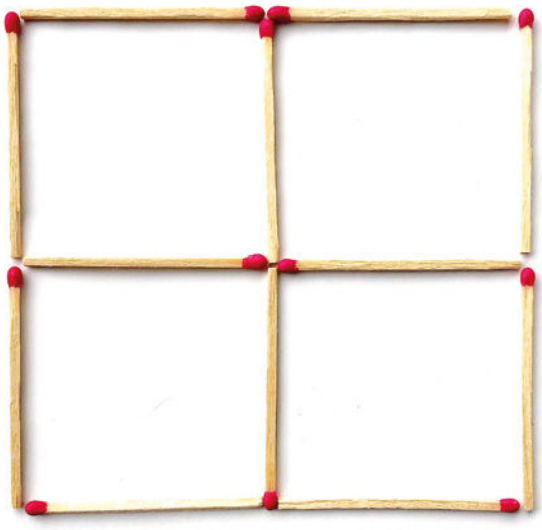
Liker du en **grubleutfordring**? Her er to fyrstikkoppgaver, prøv dem ut på en speidertur, hvis dere ikke har brukt alle fyrstikkene dere hadde med, da.

GRUBLE 1:

Av 12 fyrstikker lager du et stort kvadrat (firkant med like lange sider) som består av fire små kvadrater, slik bildet viser.

Grubleutfordring: Du skal fjerne to fyrstikker og få to kvadrater.

Lykke til!

GRUBLE 2:

Legg fire fyrstikker i formasjon slik bildet viser. Legg for eksempel en sjokoladebit eller en seigmann inni formasjonen.

Grubleutfordring: Ved å flytte bare to fyrstikker skal du få gjenstanden ut på yttersiden av formasjonen, men fyrstikkene skal ha samme formasjon som på bildet! Du skal ikke røre noe av det andre. Hmmm ... Den som løser oppgaven, får godbiten! Her gjelder det å være lur. Et lite tips: Husk hvordan formasjonen ser ut.

Lykke til!

Løsningene finner du på side 58, men prøv å finne løsningen selv før du kikker.

TEKST: KSENIA SAZONOVA I **FOTO:** CF SALICATH OG KRISTIAN STRØM

Patruljesærpreg

Speideren ble til for over 100 år siden. En del ting har forandret seg siden da, men noen er like morsomme å drive med nå som da. En av dem er å lage patruljesærpreg før sommerens leir!

Hva: Patruljesærpreg er patruljens unike uttrykk. Dere bestemmer selv hva det skal være. Ofte henger særpreget sammen med navnet på patruljen. Særpreget kan dere lage på ulike måter. Det kan være en maskot, et plagg, et patruljerop eller noe annet.

Hvorfor: Fordi det er gøy! Det bidrar også til samhold i patruljen og til en felles identitet, som draktene til et fotballag. Det er også fint å bruke særpreget når patruljen er på leir. Et patruljebanner eller noe annet kan dere bruke til å markere patruljeområdet med.

Visste du at: På NM i speiding er patruljesærpreg en del av konkurransen (bildene). Mange patruljer er skikkelig kreative når det gjelder særpreg.

Hvordan: Bruk fantasien og gjør det dere synes er gøy. Test ut gamle teknikker, som potettrykk og å svimerke lær. Eller mal på t-skjorter og lag patruljebuttons. Dere kan også sy, tegne, strikke eller lage særpreg på andre måter. Det viktigste er at dere lager det selv. En kul sang eller et rop som handler om patruljen kan også være en del av særpreget.

Viktig å tenke på: Særpreget deres bør være praktisk, hvis dere skal gidde å bruke det. Alle i patruljen må synes at det er gøy å bruke særpreget, ellers bidrar det ikke til samhold. Bruk derfor nok tid i starten på å bli enige om hva dere skal lage.

Lykke til! ❖

PEFFENS HJØRNE

– gir deg svar på mye av det du lurer på som peff. Send gjerne spørsmål og forslag til ting du vil lese om i Peffens hjørne til: ks@speiding.no

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** COOKELMA

Elektriker

Det er gøy og smart å kunne litt om elektrisitet, og det kan du når du har tatt dette merket. Du blir heller ikke lurt hvis noen ber deg om å hente en bøtte grønn overledning når dere er på leir!

Vi bruker strøm til veldig mye hver dag, nesten uansett hvor vi er. Selv på tur og leir kan det gå med små mengder strøm, for eksempel til mobiltelefonen.

Elektrisitet er fantastisk, men den også kan være farlig og være årsak til alvorlige ulykker og brann hvis du ikke tar forsiktighetsregler. Ta elektrikermerket i troppen eller i patruljen! Kanskje noen kjenner en elektriker som kan komme på et møte og lære dere litt av alt det hun eller han kan?

Til et par av de valgfrie oppgavene trenger dere litt utstyr og materiell. Mye finnes hjemme hos mange, resten er det lett å få tak i fra et byggevarehus eller liknende.

FOR Å TA MERKET SKAL DERE GJØRE DETTE:

1. Fortell om elektrisitet og de vanlige måleenhetene. Forklar hvorfor spenningsførende ledninger må isoleres.
2. Finn ut hva elektrisk strøm koster der du bor.
3. Finn hovedbryteren i huset der du bor og lær å slå den av.
4. Tegn og forklar en strømkrets med sikringselement, stikkontakt, bryter og lampeholder.
5. Gjør to valgfrie oppgaver, for eksempel to av disse:
   - Forklar hva kortslutning og overledning er. Forklar hvordan en sikring virker.
   - Vis at du kjenner forsiktighetsreglene ved bruk av elektriske apparater.
   - Lær å lodde.
   - Lag en elektromagnet og kople den til en strømkilde. ❖

LAG EN ELEKTROMAGNET

Elektromagneter finnes blant annet i elektromotorer, harddisker og høyttalere. Å lage en elektromagnet selv er ikke vanskelig! Alt du trenger er et 4,5 V batteri, en stor jernskrue eller jernspiker og noen meter isolert koppertråd. Framgangsmåte finner du på nett.

Spennende og gøy, men vær forsiktig med elektrisitet!

TEKST: KIRVIL KAASA I **ILLUSTRASJONER:** LISE KARINE L. RINGSTAD OG FLU HARTBERG

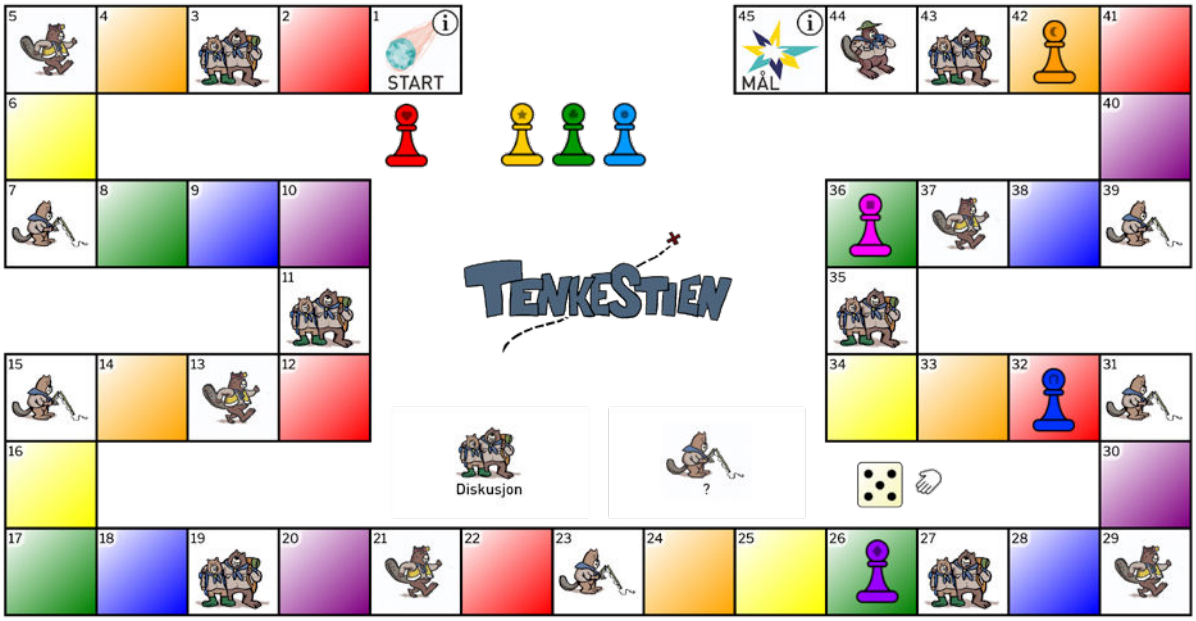
Tenkestien er Lise Karines svar på utfordringen hun fikk da hun deltok på WAGGGS sitt internasjonale lederkurs Juliette Low Seminar sist høst. Har du lyst til å prøve? Du finner spillet i Speiderbasen. Sjekk også ut et annet spill der om temaet mangfold og inkludering, «Speiding for alle».

Tenkestien

Mål: L-2, 8, V-5, 9, 12

Det finnes mange måter å jobbe med mangfoldstemaer på, og rover Lise Karine har nettopp laget en morsom variant.

Rover og medlem av Komite speiding, Lise Karine Ljunggren Ringstad, har utviklet Tenkestien, et digitalt brettspill for speidere i alle aldre. Det består av et fargerikt spillplan, to typer handlings- og diskusjonskort og en terning som lager «trillelyd».

Tenkestien er et engasjerende spill hvor man diskuterer ulike utfordringer, reflekterer over sitater, utsagn og speiderloven og gjennomfører aktiviteter. Grunntanken i spillet er at speideren skal være for alle.

– Det var en viktig motivasjon for meg da jeg utviklet spillet at alle kan være med i speideren, uansett hvilke utfordringer man har, forklarer Lise Karine. – Jeg håper spillet bidrar til at vi fjerner noen barrierer.

VILLE LAGE NOE GØY

Hun har samarbeidet med rover Hanne Kristine Lybekk om det tekniske knyttet til utviklingen av spillet. De er begge engasjert i temaet mangfold og inkludering. – Vi har også vært opptatt av at resultatet skal være artig for andre å bruke, understreker Lise Karine. – Derfor ble det et spill. Det mest utfordrende med å utvikle spillet var kanskje ideprosessen: Hva skal til for å lage et spill som både er nyttig og gøy?

Har du hatt noen «prøvekaniner»?

– Jeg hadde noen testgrupper som besto av rovere, ledere og lederrenere. Rett før lansering var det en liten gruppe som spilte Tenkestien, og de syntes det var veldig artig. Det er det flere som har sagt, forresten, og at diskusjonskortene er gode.

Du er vel glad i å spille brettspill sjøl?

– Ja, jeg er veldig glad i brettspill! Spesielt Ticket to Ride, det kan jeg spille i flere timer. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** WOJCIECH-P

Dykking

Klar for å gjøre noe skikkelig **heftig og tøft med roverlaget**? Ta en tur under vann, med dykkermaske og flaske!

Få har prøvd dykking i speider-sammenheng, men det finnes et fordypningsmerke Dykking. Sjelden passer vel det å fordype seg i noe bedre enn for denne aktiviteten, så stup uti det!

Målet med merket er å gode ferdigheter i dykking og sikkerhet knyttet til dykking. For å oppfylle merkekravene må dere blant annet bestå et grunnleggende kurs som består av teori og av øvelse i basseng og i sjøen. Det finnes flere kurstilbydere langs kysten, helt opp til Tromsø.

Er det ikke dyrt? Jo, dykkerkurs koster en del, men det finnes også gode muligheter for å søke om støtte til roverlagets aktiviteter. En av dem heter Frifond. Speider-gruppa kan hvert år få inntil 25 000 Frifond-kroner til speider-aktivitet. Én mulighet er å søke om støtte til en heftig roveraktivitet, som dykkerkurs. Kitekurs på Solstølen er enda en, eller hva med rafting? Brattkort er en kul, men rimeligere mulighet. Snakk med lederne i gruppa deres i god tid før søknadsfristen går ut, 31. mai. Neste søknadsfrist for Frifond er 31. august.

Bor dere langt unna et sted som tilbyr dykkerkurs? Planlegg en tur til et sted som har et slikt tilbud. Hva med å gjøre noe sammen med roverne der? Spør dem! Kanskje dere kan bo i en speiderhytte eller et speiderhus på stedet? Mulighetene er der, vær kreative!

Les om kravene til merket i Speiderbasen. ❖

ROVERWAY 2024

TEKST: MARTHE HELLUM I **FOTO:** KOLLTVEIT BLÅ KORS SPEIDERE

Gi et lite stykke Norge

Gira på å vise rovere fra Europa hva landet vårt har å by på? **Arranger en path og bli kjent med** internasjonal speiding!

Når noen tusen rovere kommer til Norge og Roverway i juli 2024, skal de først delta på en «path» for å bli kjent med en liten bit av Norge.

HVA ER EN PATH?

Den første halvdelen av Roverway består av ulike paths fra Trondheim og sørover. En path, eller «rute», er en tematur på fem dager for en internasjonal tropp på 40 til 50 rovere fordelt på patruljer fra ulike land. Gjennom paths får roverne oppleve norsk natur og kultur og bli kjent med norsk speiding før hovedleiren i Stavanger.

FLERE MULIGHETER

Det er norske grupper, kretser, roverlag og engasjerte rovere og ledere som arrangerer paths. Skal gruppa eller kretsen ha leir i siste halvdel av juli neste år? Ta med et rovere fra Europa på leiren og gi deres egne speidere en smakebit av internasjonal speiding!

Har dere noen helt rå turer dere gjennomfører i løpet av speideråret? Del en av dem med rovere fra for eksempel Danmark, Polen, Hellas og Nederland!

HVA KREVES?

Har du, eller dere, motivasjon og en god ide, vil prosjektgruppa for Roverway høre fra deg! – Vi krever ikke veldig mye forkunnskaper, beroliger Roverway-sjef Simmen Karoliussen. – Path-etaten hjelper deg med planleggingen. Alle pathledere får en Path-håndbok med masse tips og triks, informasjon om Roverway og om det å arrangere en path. Vi lager også en «verktøykasse», med blant annet aktivitetsforslag, budsjettmaler, menyer og risikoanalyser. Slik kan dere kjenne dere trygge på at dere ikke glemmer noe viktig, forklarer han.

– Vi må begrense oss til området Trondheim og sørover, sier Simmen. – Dessverre blir det for langt og dyrt å frakte deltakere fra paths nord for Trondheim. Vi skulle gjerne gjort det, men håper at rovere og ledere fra kretsene i Nord-Norge har lyst til å være med og arrangere paths andre steder.

Path-arrangører får i underkant av 1000 kroner per path-deltaker. Pengene skal dekke kostnadene knyttet til arrangementet.

ARRANGERE PATH?

Har du, eller dere, lyst til å arrangere eller bidra på en path? Skann QR-koden og fyll inn interesseskjemaet, så tar vi kontakt. ❖

TIL INSPIRASJON

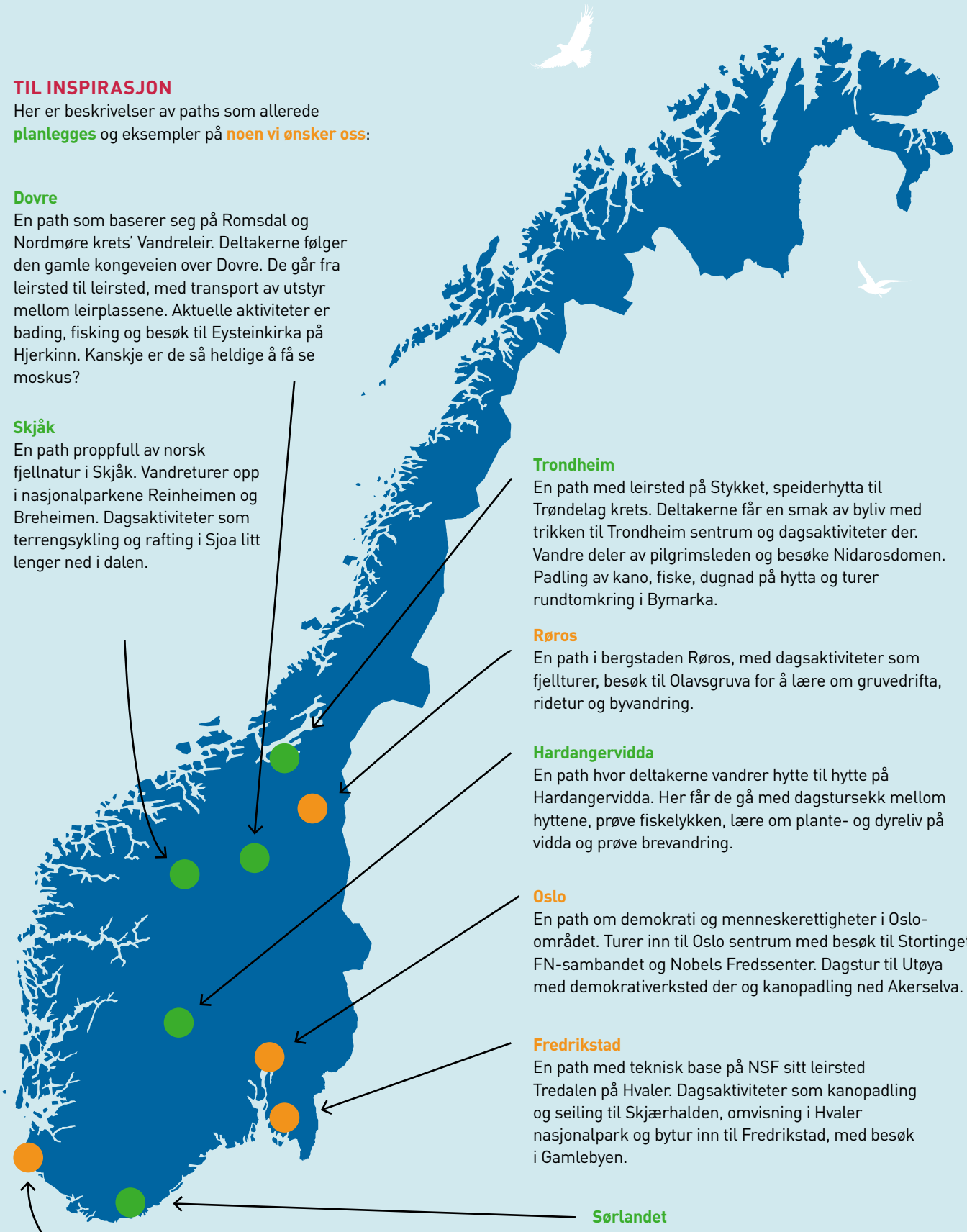
Her er beskrivelser av paths som allerede **planlegges** og eksempler på **noen vi ønsker oss**:

Dovre

En path som baserer seg på Romsdal og Nordmøre krets' Vandreleir. Deltakerne følger den gamle kongeveien over Dovre. De går fra leirsted til leirsted, med transport av utstyr mellom leirplassene. Aktuelle aktiviteter er bading, fisking og besøk til Eysteinkirka på Hjerkinn. Kanskje er de så heldige å få se moskus?

Skjåk

En path proppfull av norsk fjellnatur i Skjåk. Vandreturer opp i nasjonalparkene Reinheimen og Breheimen. Dagsaktiviteter som terrengsykling og rafting i Sjoa litt lenger ned i dalen.

Trondheim

En path med leirsted på Stykket, speiderhytta til Trøndelag krets. Deltakerne får en smak av byliv med trikken til Trondheim sentrum og dagsaktiviteter der. Vandre deler av pilgrimsleden og besøke Nidarosdomen. Padling av kano, fiske, dugnad på hytta og turer rundtomkring i Bymarka.

Røros

En path i bergstaden Røros, med dagsaktiviteter som fjellturer, besøk til Olavsgruva for å lære om gruvedrifta, ridetur og byvandring.

Hardangervidda

En path hvor deltakerne vandrer hytte til hytte på Hardangervidda. Her får de gå med dagstursekk mellom hyttene, prøve fiskelykken, lære om plante- og dyreliv på vidda og prøve brevandring.

Oslo

En path om demokrati og menneskerettigheter i Oslo-området. Turer inn til Oslo sentrum med besøk til Stortinget, FN-sambandet og Nobels Fredssenter. Dagstur til Utøya med demokrativerksted der og kanopadling ned Akerselva.

Fredrikstad

En path med teknisk base på NSF sitt leirsted Tredalen på Hvaler. Dagsaktiviteter som kanopadling og seiling til Skjærhalden, omvisning i Hvaler nasjonalpark og bytur inn til Fredrikstad, med besøk i Gamlebyen.

Sørlandet

En path med seiltur fra Kristiansand, rundt Lindesnes og til leirområdet utenfor Stavanger. Deltakerne lærer seiling de første par dagene før de setter seil. De får oppleve sørlandsidyll med iskrem på brygga, bading og strandrydding.

Jæren

En path på Jæren, ikke langt fra leirområdet i Stavanger. Deltakerne skal få lære surfing på de beste surfestrendene. Dagene består av surfing og strandaktiviteter.

Sjørover Casper Bø

TEKST: CASPER BØ I **FOTO:** CASPER BØ / PRIVAT

Sjøroverne

Vi kjenner alle til tradisjonell speiding, men hvordan er det å være rover med sjøen som arena?

Sjøspeidere driver speiding med sjø og båtliv som ramme. Vi sjørovere gjør mange av de samme tingene som andre rovere, men båtlivet gir en ekstra dimensjon til speidingen.

Fra påske til høstferien skjer så godt som all aktivitet på eller ved sjøen, vi seiler, drar på tokt, øver og feiler. I vinterhalvåret bruker vi mye tid på båtpuss, reparasjoner (fordi det dessverre er du selv som må rydde opp etter å ha gått på skjær når ansvaret er ditt), oppjusteringer og på å planlegge kommende seilsesong. Sjøspeiding er svært populært her på Sørlandet, og gruppene er noen av landets største speidergrupper. Roverlaget i 7. Kristiansand Sjø heter Lost Pirates. Flaggskipet vårt er Gyda, en stor flott seilskute.

IKKE BARE EN BÅT

Gjennom årene i speideren får vi gradvis større ansvar og tillit. Det føles kult når vi som rovere styrer vår egen store seilskute, etter å ha startet i små joller. Du får fort en spesiell tilknytning til båter du selv har ansvar for, og en 16 fots seilbåt kalt Vraget eller Olga kan bli ditt andre hjem i flere år.

BLI MED UT PÅ SJØEN!

Synes du som landspeider at dette høres spennende ut, foreslår jeg at du ser om det finnes en sjøspeidergruppe i nærheten av deg. Ikke vær redd for å ta kontakt, og spør dem om du kan bli med ut på en tur. Husk å kle deg for å bli våt, landkrabber kan fort bli møtt med en vannpistol eller to!

Har dere kanoer i gruppa, kan dere prøve dere på å bygge dem sammen og skape deres eget skip. Hva med å bygge en flåte med et seil? Spør noen sjøspeidere om gode råd og tips, så kan de garantert vise dere hvordan man bruker vinden som framkomstmiddel.

Mange sjøspeidere deltar på kretsleirer rundt i landet i sommer. Grip sjansen der til å få deg kontakter innenfor sjøspeidingen. Husk at Norges speiderforbund har sin egen seilskute, Havbraatt, som faktisk er alle medlemmene sin båt! Det finnes en mannskapsbørs du kan melde deg inn i og bli med på tokt. For å finne den, søk etter «Sjøspeidernes mannskapsbørs» på Facebook. Havbraatt seiler langs store deler av kysten hvert år. ❖

På godværsdager kan man lage maten og spise den på dekk. Det går mye i taco på båt også.

En er ikke alltid like heldig med været, selv på vakre Sørlandet. Det er enda viktigere å kle seg riktig på sjøen enn på land.

Når seilene er oppe, og forholdene gode, er det lite som er bedre enn å være ute på sjøen.

Det er selvfølgelig lov til å kose seg, få turer går uten en svipp innom iskrem-kiosken.

Vår og høst ser ofte slik ut for sjøspeidere. Det må gjøres (selv om det ikke alltid er like gøy).

TEKST: FRA SPEIDERBOKA I **ILLUSTRASJONER:** IVER GJENDEM / SPEIDERBOKA

Mål:
F-2, K-3, 4

Hvor langt og hvor høyt?

Det er smart å kunne bedømme avstand og høyde. Her er noen favorittmetoder du kan bruke når du er på tur og ikke har med deg målebånd.

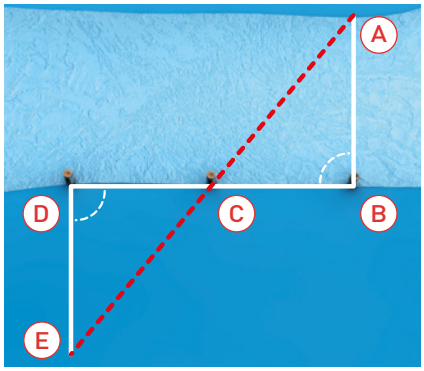

SKRITT OPP AVSTANDEN.

Turkartet er nyttig for å bedømme lengre avstander. Kortere avstander måles best ved å skritte dem opp. Det forutsetter at du vet hvor lange skritt du tar. Bli kjent med din egen skrittlengde ved å gå et stykke på for eksempel 50 meter og telle hvor mange skritt du bruker. Sammenlikn i roverlaget: Er det forskjell på hvor lange skritt hver av dere tar?

STEINKASTMETODEN

Steinkastmetoden bruker du for å finne bredden på ei rolig elv.

- Slipp en stein ned i vannet ved den bredden du står på.
- Gå i følge med ringene i vannet bortover langs bredden til du ser at ringene treffer den andre elvebredden. Avstanden fra der du sto til der du står nå tilsvarer bredden på elva.

PINNEMETODEN

Pinnemetoden bruker du til å finne bredden på ei elv eller et vann hvor du ikke ser ringene i vannet på grunn av urolig overflate.

- Finn et fast punkt på den andre siden (A).
- Sett en pinne på din side rett ovenfor det faste punktet (B).
- Gå (vinkelrett) et tilfeldig antall skritt langs bredden. Sett en annen pinne der (C).
- Fortsett videre i like mange skritt. Sett en ny pinne der (D).
- Gå vinkelrett (90 grader) vekk fra elva til et punkt hvor du kan sikte inn pinnen C og merket A rett ovenfor hverandre. Dette punktet kaller du E.
- Avstanden mellom D og E er avstanden tvers over elva.

BLYANTMETODEN

Blyantmetoden bruker du for å finne høyden på en gjenstand ved hjelp av en liten pinne eller blyant og en venn.

- Plasser en venn du kjenner høyden på, ved foten av flaggstanga.
- Gå et stykke vekk. Hold en liten pinne eller blyant foran deg med strak arm.
- Lukk det ene øyet og merk av høyden til vennen din på blyanten.
- Flytt blyanten oppover for å se hvor mange ganger den går opp i flaggstangas høyde.
- Gang personens høyde med antallet ganger du fant, og du har flaggstangas høyde.

Flere metoder for å bedømme høyde og avstand, og mye annet smart som er nyttig å kunne på tur, finner du i Speiderboka! ❖

Speidere: Sigrun og Ola Steinsmo / Rælingen speidergruppe • Foto: Iver Gjendem / Speider-sport

Helsports Mini er en kompakt voksepose til barn fra 60 til 115 cm. Lengden på posen er justerbar etterhvert som barna blir eldre slik at den alltid har riktig lengde, og barnet slipper å måtte varme opp unødvendig mye luft. Gratis frakt.

1199,–

Rago Down er en kompakt juniorpose fra Helsport som passer til barn opptil 165 cm. Posen er fylt med 650 cuin 90 % gåsedun og 10 % andedun som gir en komforttemperatur fra 0 ned til –5 grader (ekstrem –22). Soveposen veier lite og kan komprimeres mye. Egner seg til vår, sommer og vinter. Gratis frakt.

2099,–

15,–

Chair Zero fra Helinox er en lett turstol med god setehøyde. Perfekt på fjelltur! Gratis frakt.

1439,–

Juniorsekken Birkebeiner er en super tursekk fra Bergans. Den har justerbar rygglengde og spenner som er enkle å åpne for barn. Leveres med regntrekk. Veldig fin sekk! Gratis frakt.

FRA 1199,– 30/40 LITER

Helsports vindsekk gir økt sikkerhet og trygghet i fjellet. Ta den alltid med på tur! Gratis frakt.

1199,–

Foto: Hans Kristian Krogh-Hanssen/ Bergans

Foto: Hans Kristian Krogh-Hanssen/ Bergans

Speidersport.no

Speider-sport er eid av Norges speiderforbund og alt overskuddet går til mer speiding i Norge.

Hoftesekken Driv HipPack fra norske Bergans er laget for de korte turene der alt du trenger å ta med er en flaske vann og nøkler. Leveres med drikkeflaske på 5 dl, feste til hundebånd og formsydd lomme for smarttelefon. God nærtur!

468,–

Thru-Hiker Mesh House fra MSR er et superlett myggtelt for én og to gramjegere på langtur, eller bare som god beskyttelse mot insekter. Teltet veier 410 gram og består av et slags innertelt som monteres med vandrestav eller pølsepinne. Gratis frakt.

3059,– 1 PERSON

4454,– 2 PERSONER

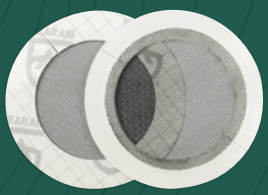
Outpost Low fra Robens er en sammenleggbar feltseng som tar liten plass i sekken og er enkel å montere. Justerbar spenst i rammen. Smarte strikker i hjørnene holder et eventuelt liggeunderlag på plass hele natten. Gratis frakt.

1484,–

Lappesaker til myggnett.

135,–

Fjellduken X-Trem fra norske Helsport er en isolert fjellduk som er perfekt når du skal sitte mye stille. Fin på post, som poncho, tarp, vindsekk og soveposetrekk. Den kan også nyttig om ulykken er ute eller om du blir overrasket av farlig vær. Kan også brukes som ekstra bunn i teltet. Gratis frakt.

2339,–

Hydraulics 2,5L Reservoir LT er et lett drikkesystem som er svært enkelt i bruk. Lett å fylle og enkel å rengjøre. Biteventilen har magnetisk klips som holder seg der du ønsker i tillegg til et enkelt på/av vridelåsesystem for transport og når den ikke er i bruk.

399,–

Camping Oven fra tyske Petromax er en solid stekeovn i rustfritt stål som passer på gasskjøkken, grill og bål. Kjøkkenet består av tre deler som til sammen gir både under- og overvarme. Bunnskålen er laget i rustfritt stål og plasseres i midten, rett over flammen. Lokket sitter godt og har god høyde slik at kaker og brød kan heve skikkelig.

944,–

SIP Power Gas er en vanlige gassboks med ny gassblanding som er laget av biobasert gass fra Europa. Bladingen er allsidig og gir utmerket kraft fra vår til høst. Sammen gjør vi fremtidige eventyr litt mer bærekraftige!

125,–

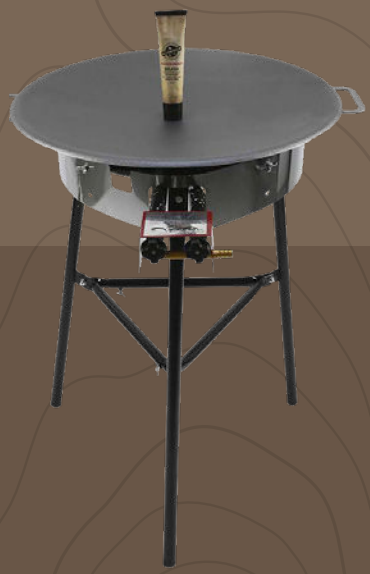

Primus Lite er et lite og lett kokesystem med stabilt og lavt tyngdepunkt som er optimalisert for å varme vann. Brenneren og en liten gassboks passer i kjelen under transport. Gratis frakt.

1295,–

Fire Skillet er en stor stekepanne fra Petromax i støpejern med høye kanter og to håndtak. Perfekt til bruk over bål og bålpanne. Opphengskrok i enden av skaftet. Bruk godt med smør eller olje ved steiking. Settes inn med et tynt lag matolje etter bruk og lagres tørt. Gratis frakt.

1350,– 50 CM

Muurikka Set er en komplett stekehellesett i kaldpresset stål med solid gassbrenner og lange ben. Leveres med beskyttelsepose og stekefett. Passer for kjernefamilier og store speidergrupper! Gratis frakt.

4589,– 58 CM

Atle er en gammel klassiker fra svenske Primus. Gasskjøkkenet har to regulerbare gassbrennere med god plass til store gryter og stekepanner. Leveres med slange og kobling til Primus' fyllbare gassflasker. I tillegg legger vi med et ombyggingsett for å få den til å passe på vanlig store gassflasker på 5 og 10 kg. Gratis frakt.

3046,–

15,–

Solid kokebord med to kraftige gassbrennere på tilsammen 10 kW. Piezo-tenner og god arbeidshøyde. Gratis frakt. Denne bør gå rett inn på ønskelisten til speidergruppa! Gratis frakt.

4131,–

Foto: Real Turmat

Prøv den nye tacogryta eller asiatisk curry fra Real Turmat! Tilsett kun varmt vann og la svelle i åtte minutter.

109,–

Speidersport.no

I 109 år har vi vært speidernes egen sportsbutikk. I år feirer vi 10 år siden vi flyttet inn i nettbutikken. Hurra for oss!

Air Flex fra KeySmart samler nøklene dine i et superkompakt nøkkelknippe i myk silikon. Nøkkelhanken har feste for Apple AirTag (ekstrautstyr) slik at du kan spore nøklene på iPhone for å se hvor du har gjemt de. Det er plass til opptil fem vanlige nøkler og bortsett fra bilnøkler, passer alle vanlige nøkler.

269,–

Woodlander Pizza fra Winnerwell er en vedfyrt pizzaovn i rustfritt stål. Varmer godt i teltet og gir god stekeflate. Fin til pizza, steking, grilling, baking, røyking, vannkoking og selvsagt kaffebrygging. Alle delene får plass inne i ovnen under transport. Gratis frakt.

7249,–

Aquaroll er en stor vanntank på 40 liter som du enkelt ruller med deg, slik at du slipper å bære. Det robuste gummihjulet rundt tanken gjør at du kan rulle tanken på svært kupert underlag. Leveres med avtagbart håndtak og smart fylleslange med stor gummihette som enkelt kan festes på de fleste kraner. Gratis frakt.

FRA 1062,–

Foto: Max Seigal / Tentsile

Liggeunderlag i ren, norsk saueull. Perfekt som underlag i hengekøye og tretelt, rundt bålet og som topping på et middels bra oppblåsbart underlag. Gratis frakt.

1079,–

Tentsile Flite+ er et lett og komplett tretelt til to personer. Inngang gjennom dører på begge sider. Fastmontert myggnett spennes opp med to stenger. Leveres med løst tak i valgfri farge. Gratis frakt.

4999,– 2 PERSONER

Honcho Poncho er et pledd med hette fra Thermarest. Perfekt ved leirbålet, på seiltur og biltur. Pakkes enkelt ned i kenguru-lommen, slik at du enkelt kan tas med rundt omkring. Eller bruke det som pute. Gratis frakt.

1979,–

Black+Blums termoflaske er laget i rustfritt stål og rommer 5 dl. Kork i rustfritt stål og stropp i vegansk lær. Lekkasjefri!

332,–

Det norske kontingentmerket til sommerens store verdensspeiderleir i Sør-Korea.

15,–

Puffin fra Tufte er en superdigg jamboreejakke god passform og fine detaljer. Som for eksempel glidelås på lommene – slik at du kan slenge på deg kosejakka på vei til leir, uten å spre verdisakene absolutt over alt.

809,–

Ultra 3R M Mummy er et hele 7 cm tykt, kroppsformet liggeunderlag fra Exped. Isoleringsevnen på 2,9 R egner seg best til sommerleir og camping. Ultralett matte med lite pakkvolum og høy komfort! Gratis frakt.

1099,–

Troppsmerker til verdensspeiderleiren.

10,–

TILBUD –50 %

Helium Warmzone er et 3,8 cm tykt liggeunderlag fra Mountain Equipment. Underlaget har litt kroppsform, noe som sparer plass i sekken. God isoleringsevne på 3,6 R som egner seg bra både til vår og høst og det som er i mellom. Bunnen er forsterket friksjonsbelegg som gir god slitestyrke.

600,– ~~1199,–~~

Pakke med åtte AA- og AAA-batterier fra Pale Blue som kan lades med USB. Lithiumbatteriene leverer konstant effekt fra det er fullt til det er tomt. Batteriene har lysindikatorer som forteller deg når batteriene er fulladet.

1099,–

Speidersport.no

Vi lover etter beste evne å sende varene raskt, svare godt på spørsmål og ha gratis frakt over kr 1000.

Yeti 500X Lithium er en stor batteribank fra Goal Zero på hele 505 Wh. Klargjort for lading med solcelle. Gratis frakt.

8999,–

Speidertarp på 4 x 3 meter og kun 1180 gram. Men da regner vi også med de seks fjærlette aluminiumspluggene og de åtte bardunlinene med refleks. I tillegg har vi klint til med hele 16 bardunfester (pluss én i midten) og sydd forsterkninger på alle hjørner og langsider. Så da burde den tåle en speidertur, eller tre!

899,–

15,–

LeisureWool Woven fra norske Aclima er en tynn og lett skjorte i merinoull. Den har forsterket stoff på skuldrene og en praktisk lomme på brystet. Perfekt til en aktiv livsstil enten det er jakt, friluftsliv eller til hverdags. Gratis frakt.

1619,– **DAME/HERRE**

Ticket to the Moon Mat Hammock er en hengekøye som lar deg sove hele natten uten frykten for at liggeunderlaget glir til siden og ut av hengekøya. Den integrerte lommen for liggeunderlaget sørger for at liggeunderlaget holder seg på plass i lengderetningen hele natta slik at du kan sove uavbrutt. Lomma er også skråstilt slik at du ligger tilnærmet flatt. Leveres med oppheng.

1259,–

Boulder 100 Briefcase er et sammenleggbart solcellepanel fra Goal Zero. Solflaten på hele 70 x 110 cm gir en effekt på opptil 100 W. Perfekt på speiderleir eller glamping. Gratis frakt.

3799,–

Pioneer 3EX er et lett tunneltelt fra danske Robens til tre personer. Passer supert på fjelltur. Ytterduken på fjellteltet tåler en vannsøyle på 3000 mm. Teltet har én inngang og et stort fortelt. Her er det god bagasjeplass og en takhøyde som er fint å sitte i når været ramler ned. Vekten er lav nok til at to mennesker kan vurdere teltet som et romslig alternativ om været er skikkelig vått. Luftekanaler både foran og bak kanalene redusere kondens. Gratis frakt.

4229,– 3 PERSONER

15,–

TILBUD

Kuppelteltet Wiglo er et robust og stabilt helårstelt med god plass, fra Bergans. Teltet er laget av solid og slitesterk ripstop-materiale. Leveres komplett med inner- og yttertelt. Ytterteltet kan brukes uten innerteltet. Gratis frakt.

6499,– ~~9999,–~~ 4 PERSONER

7999,– ~~10999,–~~ 6 PERSONER

TILBUD –30 %

Haze er et campingtelt fra danske Outwell til fem personer. Passer fint på leir eller ferietur og har ett stort soverom samt et oppholdsrom. Ytterduken tåler en vannsøyle på 3000 mm. Gratis frakt.

1883,– ~~2690,–~~ 3 PERSONER

Foto: Robens

Boulder fra Robens er et lett kupelltelt til to og tre personer. Fint til fjelltur. Ytterduken på fjellteltet tåler en vannsøyle på 3000 mm. Teltet har en frittstående skjelettkonstruksjon som enkelt spenner opp myggnettet. Den flammesikre regnduken trekkes enkelt over og lager gode fortelt ved hver av de to dørene. Svært rask og enkel montering. Gratis frakt.

2399,– 2 PERSONER

3329,– 3 PERSONER

speider-sport

Speidersport.no

- ✔ Kjøp kun det du trenger.
- ✔ Velg kvalitet og ting som varer lenger.
- ✔ Reparer. Gi bort alt som ikke passer.

TILBUD –30 %

Lofoten Trek Camp fra norske Helsport er et tunneltelt til tre og fem personer. Passer perfekt på fjelltur! Ytterduken på fjellteltet tåler en vannsøyle på 3000 mm. Dette er et ekstra stort tunneltelt med mulighet til å åpne hele fronten. Et skikkelig praktisk, romslig og robust tunneltelt som gir deg mye komfort. Gratis frakt.

3709,– ~~5299,–~~ **3 PERSONER**

4339,– ~~6199,–~~ **5 PERSONER**

Patrol er et stort fjelltelt fra danske Asivik. Teltet passer veldig godt på som patruljetelt på speiderleir. Ytterduken tåler en vannsøyle på 5000 mm. Gratis frakt.

10 799,– 10 PERSONER

speider-sport

Speidersport.no

Den store speiderflasken fra Nalgene rommer én liter, og siden den har stor åpning er den rask å fylle og enkel å holde ren. En klassiker som tåler absolutt alt!

239,–

Speiderflasken fra Nalgene rommer 650 ml og har en drikketut med kork som kan åpnes med én hånd.

229,–

Speiderpakka fra svenske Wildo er en turmatboks med brettekopp og spork (gaffelskje). Dette er den oppgraderte versjon av den klassiske svenske Tallrikslådan.

139,–

Petter Schjervens egen speiderbok. Boka gir deg grunnleggende friluftslivkunnskap og praktiske tips for vellykkede turer, slik at du kan klare deg selv i naturen og ta turene dine til nye høyder.

393,–

Vår egen speiderbok som er full av friluftskunnskap, slik som kart og kompass, etablering av leirplass, tenning av bål, førstehjelp, viktige knuter, kanopadling, graving av snøhule og mye mer. Boka er rikt illustrert og er en flott gave til både barn og voksne.

339,–

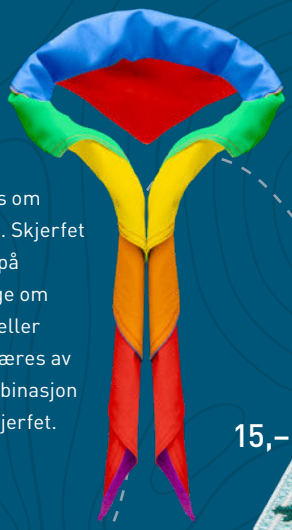

Gå grønt gir deg tips til over 40 steder du kan reise til med god samvittighet. I boken får du spektakulære steder som kan nå til fots fra togstasjonen, og unike overnattingsplasser du aldri glemmer. Du får også råd om gode bruktkjøp, reparasjon av turutstyr og kunsten å elske den nære naturen.

393,–

Regnbueskjerfet minner oss om mangfold og at alle er unike. Skjerfet er tosidig, med ulik retning på regnbuen. Så nå kan du velge om du ville rulle regnbuen opp eller ned. Regnbueskjerfet kan bæres av alle, enten alene eller i kombinasjon med det offisielle speiderskjerfet.

149,–

15,–

15,–

Speiderhals er vår egen tykke og supervarme hals i ren merinoull med speiderskjerfmønster. Kan vrenges slik at den ensfargede, marineblå innsiden kommer på utsiden. Kanskje litt varm på sommeren, men vi elsker den likevel.

349,–

Vi tar forbehold om trykkfeil, endringer i priser uten varsel, og at produkter kan bli utsolgt. Tilbud gjelder ut mai 2023.
Nettbutikk med live chat: www.speidersport.no • Tlf.: 67 22 33 35 • E-post: info@speidersport.no

Premiequiz

Mål: K-3

Hva heter maskoten til Hustadvika Eide speidergruppe?

- ◯ Akela
- ◯ Phao
- ◯ Lilleulv

I hvilken patrulje er Cornelius patruljefører?

- ◯ Elg
- ◯ Tangsprell
- ◯ Pissmaur

Hva spiste speidere fra Lista MSK speidergruppe på tur?

- ◯ Pølser, selvfølgelig!
- ◯ Kyllingburger
- ◯ Selvslaktet hane

Hva heter hunden som var med Kronprinsparet på tur?

- ◯ Milly Kakao
- ◯ Molly Fiskebolle
- ◯ Muffins Fiskekake

Hva har speiderne fra Froland MSK til haikefrokosten sin?

- ◯ Bacon
- ◯ Pannekaker
- ◯ Ostesmørbrød

Hva er Tenkestien?

- ◯ En postløype med knuter og førstehjelpsoppgaver
- ◯ Et morsomt speiderspill
- ◯ En sti mellom Finse og Haugastøl

Hva heter roverlaget til 7. Kristiansand sjøspeidergruppe?

- ◯ Lost Pirates
- ◯ Sabeltennene
- ◯ Sjørøverne

Finn rett svar i bladet!

Vinnere av premier fra Speider-sport i SPEIDEREN nr. 1/23: Aslak Lerang fra flokken i Randaberg 1 speidergruppe og Espen Eneas Strydom fra troppen i 1. Øvsttun speidergruppe vant hver sin stilige taubane med taljer, karabiner og trevogn – gratulerer! Neste gang kan det være du som får en flott premie fra Speider-sport!

Svarfrist: 21. juni

Vinn

eller

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr./sted: .....

Telefonnummer: .....

E-post: .....

Hvis jeg vinner, vil jeg helst ha

- ◯ Speiderboka – masse friluftslivskunnskap for speidereventyr året rundt.
- ◯ Tøff og solid hodelykt til å ha med i sekken på leir og på tur.

PORTRETT

TEKST OG FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Med Æ, Ø og Å til Sør-Korea

Cornelius Jegtvolden Sporsheim (14) skal på verdensjamboreen i Sør-Korea til sommeren. De norske patruljene har navn som Ræge, Sjøhest og Pigghå. Med norske bokstaver.

– Det er gøy med Æ-er, Ø-er og Å-er, for ingen andre skjønner det, forteller Cornelius.

40 000 speidere fra hele verden samles til leir i tolv dager. Av disse er rundt 700 fra Norge. Leirområdet er stort, hele fem kilometer langt. Det er faktisk så stort at det går egne rutebusser for speidere som skal til og fra forskjellige aktiviteter.

Cornelius går i Hønefoss speidergruppe. Det var på høsten i fjor at speiderne der fikk informasjon om jamboreen.
– Jeg hadde veldig lyst. Jeg skrev litt om meg selv og sendte inn søknad. Og så fikk jeg beskjed om at jeg får bli med. Det var gøy!

LIKER MATEN

Før avreise er det til sammen tre samlinger. Der har de norske deltakerne blitt kjent med hverandre og blant annet lært om koreansk kultur.
– Vi har laget koreansk mat på samlingene. Det er veldig god mat! Mye kjøtt og grønnsaker, forteller Cornelius.

Ett av temaene for leiren er ny teknologi. Det er kanskje ikke så rart når leiren er i et land som er kjent for nettopp det. De norske speiderne har «Dream Blue» som sitt tema. Det handler altså om havet. Og de norske troppene har navn etter sjødyr. Cornelius er i Pigghå, som er tropp 7.

VILLE HA ANNERLEDES NAVN

Cornelius kommer fra Ådal. Men siden stedet ikke har egen speidergruppe, ble det Hønefoss, et lite stykke lenger sør. Han er patruljefører i Tangsprell. Dette er ifølge Wikipedia en cirka 25 cm lang fisk som lever ned til 100 meters dyp.

– Vi tok grep, for alle het jo bare Ulv, Elg og sånt. Så vi ville ha litt forandring, til litt andre dyr, forteller Cornelius om navnet på patruljen.

I Hønefoss-gruppa finner vi også for eksempel patruljen Pissmaur!

KRETSKONKEN VIKTIGST

De siste årene har Tangsprell tatt en første- og en andreplass i kretsbannerkonkurransen. Begge gangene deltok de i NM i speiding.
– NM er gøy, men det er enda viktigere å vinne over de andre i kretsen. Det er nok det viktigste. Det er en konkurranse innad i kretsen og viktig å være bedre enn de andre, forteller peffen.

Cornelius har vært speider i seks år og begynte så tidlig han kunne – i tredjeklasse.
– Jeg begynte fordi jeg likte å være ute og leke. Og så visste jeg at en annen i klassen også skulle begynne. Han er den andre fra denne gruppa som skal være med til Sør-Korea.

LANGT UNNA

I 2021 var Cornelius med på Agenda-leiren. Dette var som kjent landsleiren som ble arrangert mange steder på grunn av koronapandemien. Da dro Hønefoss-speiderne til Hvaler i Østfold. Dette er det lengste unna han har vært på leir før den store turen til Sør-Korea.

I Sør-Korea blir det veldig varmt vær og en del regn. Det ventes temperaturer opp mot 35 grader, selv på natta. I tillegg til leiren skal de fleste norske speiderne ha et felles opplegg i Sør-Korea. Hele turen blir omtrent tre uker lang.
– I starten gledet jeg meg mest, men så begynte jeg å tenke på at det er lenge, sier Cornelius.

De som har vært på slike leire før kan nok si at det likevel kommer til å gå helt fint! ❖

SPEIDER-CV

Navn: Cornelius Jegtvolden Sporsheim.

Alder: Nettopp fylt 14 år

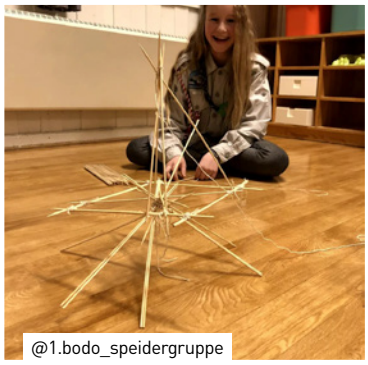
Speiderbakgrunn: Peff i Tangsprell i Hønefoss speidergruppe, Øvre Buskerud krets

Aktuell: Skal til Sør-Korea på verdensjamboree i juli i år.

#speiding

Det er vår og snart sommer! Men her er noen tilbakeblikk på hva vi har holdt på med de siste månedene, da det mange steder lå masse snø ennå. Bildene har speidere over hele landet delt på Instagram med emneknaggen **#speiding.**

Del du også, da!

@1.bodo_speidergruppe

@tropp4.blekksprut

@gjerpen_msk

@litenskogtur

@3. eidsvoll_speidergruppe

@fredrikstadmetodistspeidere

@speidertroppen_nittedal

@1.bodo_speidergruppe

@en_tur_ut

@3. eidsvoll_speidergruppe

@egersund_faspeider

@alexandra.forne

@3.eidsvoll_speidergruppe

@baglerne.roverlag

@nadderudspeidergruppe

@tonsberg.speidergruppe

@bonesspeider

@hustadvikaeide

@bonesspeider

@sbg_sorvest

@hordalandsspeiderne

@lorenskogsydspeidergruppe

@bygdoyspeiderne

@ole.sletten

@strialiv

@gjerpen_msk_2

KORPSENE FYLLER ÅR

TEKST: ANITA DENCKER ISAKSEN OG KIRVIL KAASA I **FOTO:** PETTER NIC. ANDERSEN OG KATINKA ROSBACH

Hva er speiderkorps?

Det er fem speiderkorps i Norges speiderforbund. Her får du vite litt om hva korpsspeiding er, som at det har mer med softis enn med trompeter å gjøre.

Et speiderkorps er speiderarbeid som drives i en annen organisasjon eller kirkesamfunn i tillegg til å være en del av Norges speiderforbund.

Alle de fem speiderkorpsene våre er tilknyttet kristne organisasjoner, og hvert korps består av flere korpsgrupper. Se mer i faktaboksen på neste side.

NSF har også mange speidergrupper som ikke har en spesifikk tilhørighet. Også speidergrupper som ikke er tilknyttet et korps kan ha tilknytning til eller samarbeid med for eksempel en lokal menighet i Den norske kirke. I forbundet vårt har vi dessuten en gruppe som driver speiding med buddhistisk ramme, og tidligere har vi hatt en speidergruppe med muslimsk ramme.

I speideren utvikler vi mennesker til selvstendighet og til å bli ansvarsbevisste. Den åndelige siden er en del av dette, selv om den ikke alltid innebærer tro. Det legges opp til å søke og undres og diskutere, både for å lære mer om hva andre tror på og står for og for å finne ut av eget livssyn eller tro, meninger og holdninger.

Vil du forstå mer av hva korpsspeiding handler om? Vi lar en som kjenner godt til det, Anita, forklare med et eksempel som de fleste nok har erfaring med!

– Når du hører ordet korps tenker du kanskje mest på trompeter og klarinetter? Jeg tenker jeg på samhold, identitet, fellesskap rundt bål og en dypere forankring. Korps er et av mine favorittemaer å snakke om, så jeg kunne skrevet masse om det. Jeg har vært ansatt i et korps i over 10 år nå, og jeg er mildt sagt meget begeistret for korps! Her skal du få vite litt om hvorfor.

SPEIDING ER BEST MED TOPPING

– Vi vet alle at speiding er verdens beste fritidsaktivitet. Selv om idrett og gaming er gøy, er det ingenting som slår speideren. For dem som leder speiderkorpsene er det et ekstra moment som gjør at speidingen blir enda bedre. Jeg skal prøve å forklare med et eksempel som passer godt nå før 17. mai: Se for deg at du har en deilig softis. Den er allerede best, bare ved å være en softis, men med myk, flytende sjokolade og strø på toppen blir den enda bedre! Nam!

– Litt sånn er det for oss i korpsene, vi synes at speiding er best, men faktisk enda bedre med den ekstra toppingen. Jesus er sjokoladesausen og strøet for oss. Vi snakker om og tar med oss Jesus på våre samlinger. Han gjør at speidingen blir enda bedre. Utrolig, men sant.

ROM FOR ALLE

– Ikke alle som går i korpsgrupper tror på Jesus, ikke alle lederne heller, det er like mye rom for alle hos oss som det er utenfor korpsene, men organisasjonene som korpsene er en del av sier at vi skal ha fokus på kristne verdier.

GUDS BRILLER

– Der jeg kommer fra bruker

vi uttrykket av Frans Assisis: «Forkynn evangeliet. Om nødvendig bruk ord». Vi bruker speiderbønnen, vi har andakter i gruppen, patruljemøter og på leir, men det er ikke det viktigste for oss i korpsene. Det viktigste vi gjør i speideren er å ta på oss Guds briller, som vi kaller det, når vi ser på speiderne våre og arbeidet vårt. Da ser vi kjærlighet. Vi ser at speiderne våre er elsket av Gud, og at alle rundt oss og vi selv er elsket av Gud. Det gjelder uansett hva de tror eller ikke tror, og uansett hva de har gjort eller ikke gjort i livet.

DET VIKTIGSTE

– Jeg kunne skrevet masse om hva speiding i korps er, men dette er det aller viktigste. Av og til får jeg spørsmål om hvorfor det er så viktig at vi er korps, og hvorfor vi noen ganger skal være så sta på hvilke rammer vi vil ha for speideren. Da er dette svaret mitt. Det er sjokoladetoppingen for oss, vi vet at dette er bra. Når man først har erfart Guds kjærlighet, kan man ikke la være å dele det med andre. For oss er speiding den beste måten å dele denne kjærligheten på. For speiding er bygget på nestekjærlighet og alt ligger til rette for å dele Guds ord i speideren, og om nødvendig bruke ord. ❖

Anita Dencker Isaksen er speiderkonsulent i Misjonskirken Speiderkorps (MSK).

KORT OM KORPSENE

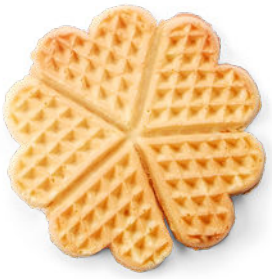
- Norges speiderforbund har fem korps som består av flere grupper hver. Speiderne som er med i korpsene utgjør 10 % av medlemmene i forbundet.
- Korpsgrupper finnes over hele landet.
- Speidergrupper som tilhører et av de fem korpsene har en bokstavforkortelse i navnet sitt, se parentesene under.
- De fem korpsene er Misjonskirkens speiderkorps (MSK), Frelsesarmeens speiderkorps (FA), Blå Kors speidere (BK), Frikirkens speiderkorps (FSK) og Metodistkirkens speiderkorps (MS)
- Frikirkens speiderkorps er 50 år i år og Frelsesarmeens speiderkorps hele 100 år. Gratulerer!
- De fem korpsene hadde sin første felles korpsleir i 2016. I 2020 måtte den dessverre avlyses, men i 2024 blir det igjen korpsleir for alle korpsspeidere!

Fem fingre, én for hvert speiderkorps. Bildet er tatt under den første felles korpsleiren på Evje i 2016. Neste år er det korpsleir for alle fem igjen!

TEKST: KIRVIL KAASA OG STINE SCHULTZ HEIRENG I **FOTO:** MADS ANKARSTRAND

Vafler og jubileum

– Åå, veldig gjerne, det har vi kjempelyst på! svarte Kronprinsesse Mette-Marit med et smil da speiderne tilbød bålvafler under markeringen av 20 år med Speideraksjonen.

Kronprinsessen og Kronprins Haakon var æresgjester da Norges speiderforbund og Flyktninghjelpen inviterte til bålprat i Nordmarka ved Oslo. De skulle snakke om hva det betyr at speidere engasjerer seg for barn og ungdom andre steder i verden.

PÅ TUR I TÅKE OG REGN

Været tok ikke hensyn til hva som skulle skje i skogen denne mars-dagen. Tåka lå tett mellom trærne ved Øvresetertjern mens speidere fra 17. Oslo Kampianerne speider-gruppe forberedte det høytidelige besøket.

KRUTTSTERK SAFT

Kronprinsparet gikk først en tur bort til bålet som speidere fra troppen hadde fått god fyr på. Der fikk de skikkelige bålvafler og kruttsterk solbærtoddy. Begge lyttet ivrig til det speiderne fortalte, og de fikk høre om blant

Gjestene hadde tatt med seg hunden sin, Molly Fiskebolle, da de skulle besøke speiderne.

Kjersti Aurora, Ragnhild og Erlend venter spent ...

annet salg av vitser og leker, om bøssebæring og andre måter å samle inn penger til Speideraksjonen på.

TID FOR EN GOD PRAT

Så slo gjestene seg ned for leirbålspraten sammen med de tre speiderne Erlend Simensen (17), Ragnhild Thielemann (17) og Kjersti Aurora Schrøder (16), Flyktninghjelpens generalsekretær Jan Egeland, og Stine Schultz Heireng, vår generalsekretær. Speiderne forklarte at det som betyr mest for dem, er opplevelsen av å gjøre en forskjell sammen med andre speidere. De fortalte med brennende engasjement om hvor viktig det er å delta i Speideraksjonen, om solidaritetsmarkeringen gruppa holdt for Ukraina i fjor vår, om internasjonal speiding og om betydningen av å bry seg om andre. Kronprinsparet lyttet konsentrert og hadde mange spørsmål. – Det var en hyggelig samtale der alle kom til orde, og jeg glemte

– Velkommen til oss! Kjersti Aurora tar imot Kronprinsesse Mette-Marit, som er høy beskytter for Norges speiderforbund.

Det var tett tåke ved Øvresetertjern.

– Jeg var litt nervøs, men det føltes som om de var veldig interessert i det vi hadde å si, sa Kjersti Aurora.

nesten litt at jeg snakka med Kronprinsparet og Jan Egeland. Det var utrolig koselig, sa en av de tre speiderne etterpå.

Til slutt takket gjestene speiderne for den viktige innsatsen, og de ønsket lykke til med årets speideraksjon. ❖

– Speideraksjonen betyr mye for oss, og det føles ekstra meningsfylt når Kronprinsparet bryr seg, sa Ragnhild (med blå sydvest) etter bålpraten.

FREDSLYSET

TEKST: HARALD. B. PETTERSEN I **FOTO:** BONSAK HAMMERAAS

En evig flamme og håp om fred

Kjenner du fredslyset? Det er tent av en flamme som har brent i 1 700 år! Fredslyset er midtpunktet når speidere både i Norge og andre land hvert år har en markering for håpet om fred.

I Betlehem, cirka én mil sør for Jerusalem, brenner en flamme som har lyst opp Fødselsgrotten der siden 300-tallet. Flammen har alltid vært et symbol på fred og forståelse.

I 1986 hentet to journalister fra Østerrikes radio flammen og brakte den til Østerrike. De to ledet en innsamling av penger til nødlidende i Øst-Europa. Aksjonen ble kalt «Lys i mørket». Et par år senere ble speiderne og St. Georgs Gildene i Østerrike med på aksjonen. Tanken var at flammen kunne være med på å skape fred.

FLAMMEN SPRES

På 1990-tallet ble St. Georgs Gildene og speiderne i Danmark, og etter hvert i Norge, med på å spre flammen og fredsbudskapet. Fredslysflammen blir brukt på ulike møteplasser i adventtiden. Den blir transportert i parafinlamper, med biler, i tog og med båter. Fredslyset har til og med blitt med hurtigruta helt opp til Finnmark, og Svalbard har også fått flammen.

Fredslyset blir ennå brukt av St. Georgs Gilder og speidergrupper i november og desember, i kirker, på gravlunder, til bålteninng, ja, alle steder hvor vi vil holde en spesiell markering for håpet om fred, forståelse og frihet.

Fredslysmarkering i gruppa? I en urolig verden er det håpet viktigere enn noen gang tidligere i vår tid. Er gruppa ennå ikke blant dem som deler flammen for fred hver høst, sett det på terminlista! Se fredslyset.no. ❖

1. Ås speidergruppe med fakkeltog i forbindelse med fredslysmessen i fjor.

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** KJETIL JØSSANG

Da speidermetoden satte dagsorden i media

Speiderlandsleiren i Stavanger i 2013 fikk stor medieoppmerksomhet etter en leteaksjon under haiken, men det var ikke selve aksjonen som skapte de store overskriftene.

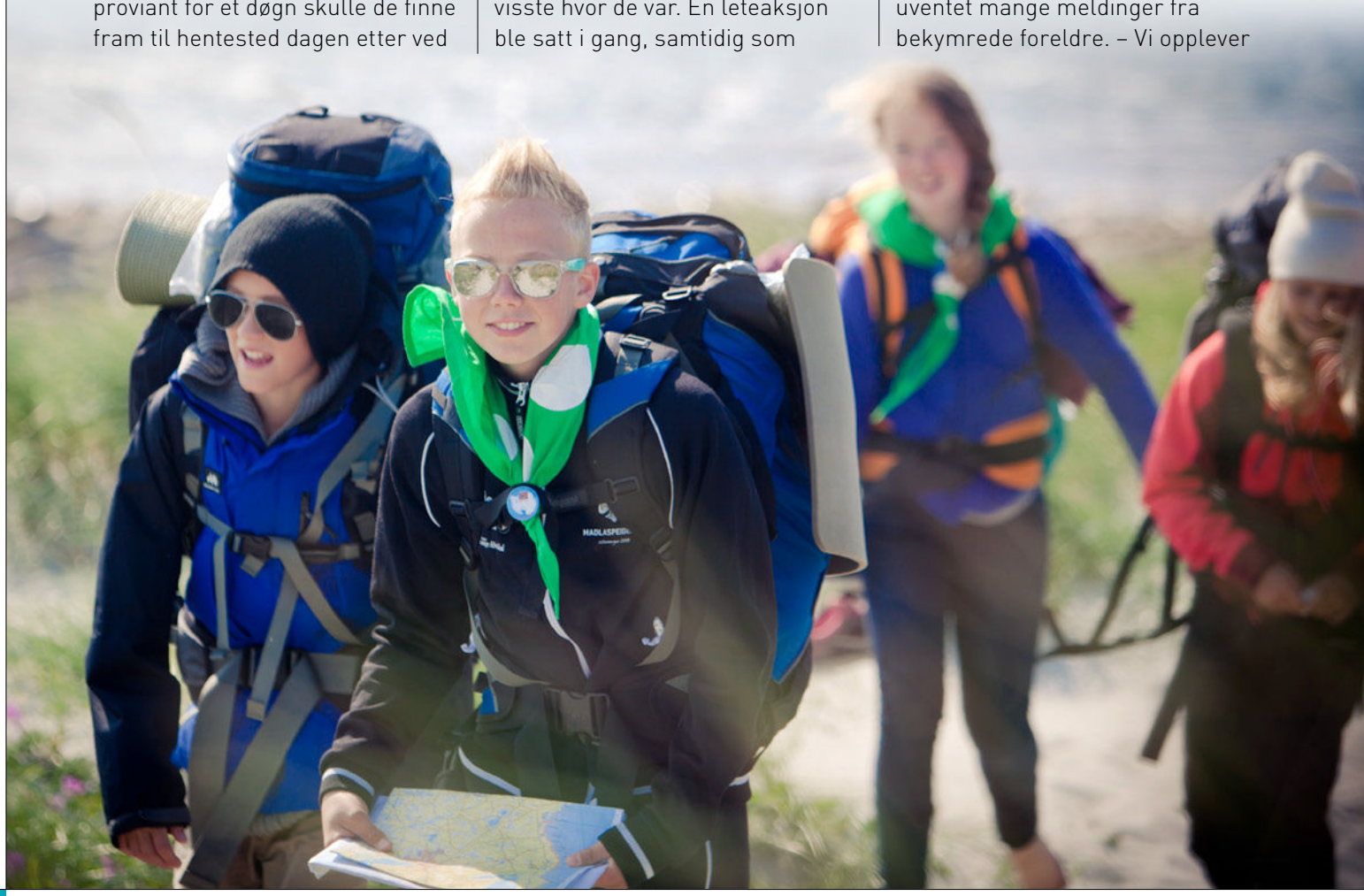
Haiken, en 24-timers patruljetur langs planlagte ruter, tilpasset speidernes forutsetninger, er et vanlig innslag i programmet på en landsleir, slik var det også i 2013. Patruljene ble fraktet i buss til ulike startpunkter i området rundt Stavanger, og med turutstyr og proviant for et døgn skulle de finne fram til hentested dagen etter ved hjelp av kart og kompass.

GIKK SEG BORT

Under haiken fra tirsdag til onsdag i leiruka gikk en av patruljene seg bort i terrenget. Speiderne meldte fra til lederne sine rundt midnatt om at de var våte og kalde og ikke visste hvor de var. En leteaksjon ble satt i gang, samtidig som speiderne gjorde som de hadde lært. Da de ble funnet av et redningshelikopter rett før klokka åtte onsdag morgen, var de trøtte og slitne, men i god behold.

BEKYMREDE FORELDRE

I forkant av leiren var det kommet uventet mange meldinger fra bekymrede foreldre. – Vi opplever

Landsleirens pressesjef Geir Gjervan på forsiden av VG 11. juli 2013.

mange henvendelser fra foreldre som er opptatt av at barna først og fremst skal beskyttes mot fysisk ubehag, enten det er å bli våt og kald, kutte seg på kniv, få skrubbsår eller å ha fysiske utfordringer i naturen, sa leirsjef i Stavanger, Ingrid Nordbø, til NRK etter leteaksjonen.

Så smalt det i media: – NORSKE FORELDRE FOR PYSETE! Den som kom med utsagnet til VGs reportasjeleder, var Geir Gjervan, pressesjef på landsleiren. Det var noe langt mer enn et uttrykk for frustrasjon der og da. – Ett år før landsleiren gjennomførte Norstat en spørreundersøkelse for oss, forteller Geir, ti år etter. – Vi antok at det ville kunne bli en leteaksjon i løpet av leiren, og i forberedelsene ble det diskutert hvor vidt foreldre er pysete. Derfor gikk vi ut og spurte folk, 420 respondenter, og fikk den hypotesen bekreftet. Resultatet av undersøkelsen lå klart gjennom hele vinteren og våren.

SAMFUNNSOPPDRAGET

Ingrid Nordbø deltok i NRK radio sin aktualitetssending «Her og nå» etter VG-oppslaget, og mange aviser, fra Haugesund Avis i sør til Harstad Tidende i nord, applauderte speidermetoden på lederplass: «Heldigvis er det gjort viktige og nødvendige framskritt når det gjelder sikkerhet og trygghet for barn. Men noe kan ha gått tapt underveis. Speiderledelsen varsler nye tiltak, blant annet med å gi foreldrene mer og bedre informasjon. Det lyder fornuftig. Og her trengs både toveis kommunikasjon med foreldre og bidrag til et viktig tema i samfunnsdebatten.»

Timingen var oppsiktsvekkende

FOTO: MORTEN ØDEGAARD

Fra landsleirens fagkonferanse om patruljeturen, hvor blant andre professor Gunnar Breivik (nr. 2 fra v.), pedagog og eventyrer Liv Arnesen, leder for patruljeturprosjektet «På egne bein» Geir Birkeland, leirsjef Ingrid Nordbø og speidersjef May-Britt Roald deltok i panelsamtalen.

FOTO: KASPER HENRIKSEN

Leirsjefen foran et ganske imponerende leirtårn!

god for leirens fagkonferanse onsdag i leiruka. Den hadde tittelen «Ganske imponerende eller ganske uansvarlig?» og handlet om å sende speidere på tur uten voksne. På konferansen deltok en rekke fagpersoner, i tillegg til speidersjef, landsleirsjef og andre speiderledere og speidere.

Ingrid Nordbø understreket verdien av patruljeturer med overnatting: – Å bevare haiken som en plass der patruljen er aleine og stoler på hverandre er den beste muligheten vi har til å gi barn mulighet til å klare seg sjøl, som er vårt hovedformål. Tar vi vekk haiken, fratar vi organisasjonen og speiderne en fantastisk arena for å lære det. Vårt samfunnsoppdrag er viktigere enn noen gang. Samfunnet trenger en stemme som tar til orde for at barn skal få prøve seg, at de skal få utfolde seg i naturen, uten voksne. Det er viktig at vi står støtt i dette.

OVERBEVISTE HOVEDREDNINGSSENTRALEN

Også under landsleiren i Bodø i 2017 ble det krevende værforhold under haiken. Knapt 60 rovere måtte avbryte turen og hentes ut med helikopter. Speidersjef Peer-Johan Ødegaard var leirsjef i Bodø:
– Der så vi verdien av måten vi jobber på. Det ble en del utfordringer på en av haikerutene, men speiderne visste hva de skulle gjøre, og det formidlet vi til Hovedredningssentralen og til mediene: Dette er beviset på at det fungerer som det skal. Speiderne handlet slik de har lært at de skal, de tok vare på hverandre og delte mat, soveposer og tørre klær og innså at de trengte hjelp utenfra. De fikk også mye skryt av redningsmannskapene, forteller Peer-Johan, som selv er helikopterpilot i Redningshelikoptertjenesten.

– Selv om man er speider, har man ikke superkrefter. Man må innse når situasjonen er så krevende at man ikke selv kan løse den, men må få støtte utenfra, kanskje også ringe et nødnummer. Det var det ganske mange som gjorde den natta. Men da Hovedredningssentralen på et tidspunkt ville evakuere alle som var på haik i fjellet, protesterte vi og forklarte at de speiderne vi ikke har hørt fra, de har det bra. Vi skal ikke «plage» dem.

Å BYGGE TILLIT I DET DAGLIGE

Speidersjefen understreker at fokuset først og fremst bør være på det som skjer mellom to landsleirer:
– Én ting er foreldrenes tillit til at det er trygt å delta på store arrangementer som landsleir, men det er minst like viktig når det gjelder patruljeturer. For de store arrangementene har vi bygget opp beredskapen, men også i det daglige speiderarbeidet er det grunnleggende at foreldre og speidere føler seg trygge.

– Vi må få foreldrene, og mediene, til å forstå at vi ikke sender patruljene ut uten trening. Jeg er beredt-merket for de ulike aldersgruppene gir speiderne grunnleggende kunnskaper og ferdigheter innen turplanlegging, sikkerhet og førstehjelp. Gjennom Sikkerhet på tur-heftene har vi solide rutiner og sjekklister. For oss som ledere og foreldre handler det om tørre å gi tillit på flere nivåer. Speiderlederne bygger opp slik tillit hos foreldrene over tid, blant annet gjennom god dialog med dem og foreldremøter.

DROPP STAMMESPRÅKET

Geir Gjervan, pressesjefen fra VG-forsiden, har jobbet med kommunikasjon i det daglige i en årrekke: – I det informasjonssamfunnet vi lever i er det kjempevanskelig å trenge gjennom den «lydmuren» av informasjon som er rundt oss, enten det er i speideren, i fotballgruppa, på skolen eller i andre sammenhenger. Noe av det aller vanskeligste man kan prøve å gjøre som kommunikasjonsrådgiver, er å få folk til å endre holdninger og atferd.

– I all kommunikasjon handler det om å ta utgangspunkt i mottakernes behov for informasjon, ikke ditt eget behov for å fortelle. Du bommer som oftest hvis du går på scenen og sier det du har lyst til å fortelle og ikke tar tilstrekkelig hensyn til den målgruppa du har foran deg, minner han om.

– Så er det i speideren som i alle andre organisasjoner, stammespråket vårt står i veien for en fruktbar kommunikasjon mellom speiderledere og foreldre. En del foreldre har bakgrunn fra speideren og kan tolke det språket. Men det er mange som ikke har den bakgrunnen. Hvis du som speiderleder snakker stammespråket ditt, og tar for gitt at alle er på det samme erfaringsnivået, når du ikke fram til foreldre som er usikre og som ikke forstår dette, eller som har et «emosjonelt filter» som gjør at de helst ikke vil høre på det øret. ❖

TEKST: KIRVIL KAASA I **FOTO:** CF SALICATH

Det viktige samspillet

Patruljeturen avhenger av ledernes holdninger og av godt samspill mellom flere parter. Ingrid Nordbø og Ivar Nøttestad fra Vesterlen krets har solid erfaring med dette.

I Friluftslivets år 2015 gjennomførte Norges speiderforbund en undersøkelse blant speidergruppene. Den avslørte at bare halvparten av gruppene har patruljeturer på terminlista. De som begynte som småspeidere i 2015 er blant de eldste i troppen i dag. Forhåpentligvis har de fleste av dem fått gode muligheter til å dra på speiderturer uten voksne ledere.

For at speidere skal få fortsette å dra på patruljetur og haik, er det flere brikker som må være på plass.

SITTER LANGT INNE

Leirsjefen i 2013, Ingrid Nordbø, er aktiv i 1. Sandnes speidergruppe:
– Jeg har hatt foreldremøter hver høst med nye foreldre der dette har vært temaet. Mitt inntrykk er at det med haik fortsatt sitter langt inne, det krever trygging og bearbeiding, både hos lederne og foreldrene, forteller hun.

– Men veldig mange foreldre er også opptatt av det motsatte, de er bekymret for barnas livsstil. Det gjør at vår speidergruppe, som er ute hele året og aldri har møter inne, har god respons hos foreldrene. De skjønner at det hører med at en klatrer og bruker kniv,

men haik er altså en stor utfordring. For å få alle over terskelen pleier vi å ha en alternativ haik «light», der de går på en lang dagstur, men er aleine hele dagen. Vi gjør det for å få alle ut på tur, men det er ikke ideelt. Det er først når du har 24-timers opplevelsen med patruljen, og klarer deg en natt sammen med de andre, at du får den mestringsfølelsen.

Tar speiderne et steg videre når de har gjennomført en haik «light»?

– Ja, men det krever pushing. Det er ikke slik at når du bare legger alt til rette, så griper speiderne og foreldrene dette. Gruppa må bestemme seg for å gjennomføre, for eksempel én patruljehaik i året, selv om det ikke er en aktivitet som alle omfavner.

Hva opplever du at foreldrene er mest bekymret for når det gjelder haik?

– Jeg tror de er mest bekymret for at barna skal bli redde og engstelige og ikke føle seg trygge, eller ikke takle det som kreves av dem, å holde seg tørre, å slå leir og håndtere det praktiske. Foreldre virker i liten grad nervøse for at det skal tilstøte barna noe, at noen skal være slemme med dem.

ETTERLYSER EVENTYRLYSTEN

Hva er tilbakemeldingen etter en slik tur, er foreldrene lettet, men fornøyde?

– Ja, de er dét. Lederne er jo kloke, og legger til rette for at det skal bli en mestringsopplevelse. Men noen av dem som har vært ledere lenge savner litt mer eventyrlyst hos speiderne. Barn i dag er vant til å være mye sammen med voksne og har en veldig toleranse for det, så det er ikke nødvendigvis en kjempedriv hos speiderne når det gjelder å få gjennomført en haik.

Bortsett fra at de ikke er så eventyrlystne, hva gir speiderne uttrykk for?

– De har det gøy når de greier å gjennomføre. Og hvis det blir en koselig tur, og de for eksempel klarer å lage noe godt, særlig noe søtt, en dessert eller kanskje pannekaker, så er det en veldig bra mestringsopplevelse.

FOTO: PÅL CHRISTENSEN STAVANGER AFTENBLAD

Ivar Nøttestad, her ute på øvelse med Speidernes beredskapsgrupper.

EN UTRYGG GENERASJON

Ivar Nøttestad fra Madla speidergruppe og Vesterlen krets har flere tiår med erfaring fra speiding i gruppe, i krets og på nasjonalt nivå, ikke minst med beredskapsarbeid. Han har også opplevd at foreldre kjenner seg usikre: – Den nye generasjonen foreldre er ikke trygge på dette sjøl, det er ukjent for mange av dem. Dermed har de ikke så mye støtte å gi når ungene skal på speidertur. Det forsterkes av at de tenker på alt som kan gå galt, ikke på alt som er bra etterpå!

Ivar mener at den største utfordringen er å gjøre lederne trygge, slik at de arrangerer haik. – At de går på tur sammen med speiderne, at speiderne er i patruljer og får oppgaver. Det er der vi begynner, ikke med å sende speiderne ut på haik, understreker han.

STOLTE FLOKKLEDERE

– Treningen starter når de er småspeidere eller enda yngre. At også flokken bruker patruljesystemet, at småspeiderne lærer seg å gå med sekk og bære litt utstyr, og at de mestrer noen enkle ferdigheter, slik at de er klare når de kommer over i troppen, tror jeg er litt undervurdert. Vi må gjøre flokklederne bevisste på, og stolte av, at det er de som legger grunnlaget for at ungene skal bli «gode speidere».

FOTO: THOMAS MARKENTO ANDRESEN

Steg for steg mestrer speiderne stadig større utfordringer sammen på patruljetur og -haik.

FOTO: ALEXANDER VESTRUM

Patruljeturen er kanskje det viktigste vi gjør i speideren. Likevel er det en del speidergrupper som ikke har den på terminlista.

Ivar mener også at forskjellsbehandling av og til er nødvendig: – Vi har store prosjekter som handler om at «alle skal være med på alt», men for å få til å gjennomføre en patruljetur, må vi ofte dele opp litt. Jeg tror vi bør ha større fokus på hvordan vi kan legge opp aktiviteter slik at speiderne kan delta ut fra sine forutsetninger. Men kanskje ikke alle kan delta på patruljetur. Mange har utfordringer på så forskjellig nivå at patruljeføreren ikke har kjangs til å håndtere det. Da er det lett å si «Vi kan ikke arrangere patruljetur hos oss», men da tenker jeg at vi er på ville veier. Vi må gjøre det mulig å få til, og så er det noen som kanskje ikke kan delta på alt, eller som bare kan være med på en del av turen.

BEHOV FOR SEKK OG SOVEPOSE

Utstyrsmangel er en nyere utfordring, derfor har Vesterlen krets, i samarbeid med andre friluftslivsorganisasjoner, opprettet Frilageret for utlån av turutstyr. – Før hadde de aller fleste brukbare soveposer og ryggsekker og annet utstyr. I dag er det familier som ikke har grunnleggende friluftsutstyr og klær til tur.

Derfor må speiderlederne, sammen med foreldrene, være bevisste på hva slags betydning turutstyr og bekledning har. Hvis mangelfullt utstyr gjør den første turen speiderne er med på til en dårlig opplevelse, blir de ikke med på den neste, sier Ivar.

UNNGÅ DULLING

Han tror bestemt at vi ikke skal «dulle» for mye med foreldrenes bekymringer: – En tydelig holdning fra første foreldremøte, er viktig. Å forklare hva det betyr at vi driver etter patruljesystemet. Vi forteller foreldrene at vi kan hjelpe med turutstyr, men at speiderne skal bære sekken sin sjøl, fra og med første tur.

MED LEDERNE PÅ LAGET

En bevisstgjøring av lederne og det vi kaller ledertrening er helt nødvendig, understreker Ivar. – Før vi har lederne på lag, kommer vi ingen vei. Kretsen vår har rundt hundre nye ledere hvert år. Det ikke mye ledertrening de får før de skal være med som ledere og kommunisere noe de sjøl er usikre på. Vår oppgave er å lære dem opp, skritt for skritt. Det er nesten en forutsetning at de har vært på haik sjøl, før de sender speiderne ut.

ET GODT TIPS

Ivar deler gjerne et tips til hvordan kretser og grupper kan gi patruljeturen og haiken et løft, og styrke ledernes turkompetanse: – De siste to årene har vi gjort kretsbannerkonkurransen til en patruljehaik. For veldig mange patruljer, og mange ledere, ble det nesten første tur av det slaget. Vi la opp til at lederen kunne følge et lite stykke bak patruljen. Det motiverte mange, både speidere og ledere, til å være med. Lederne sov på samme sted, og patruljene hver for seg. Det ble et ledermiljø hvor lederne opplevde mestring og det å dra på tur på denne måten. Vi tok igjen mye av erfaringsunderskuddet hos både speiderne og lederne. Det var en suksess! ❖

SPEIDERSJEFENS HJØRNE

TEKST: PEER-JOHAN ØDEGAARD | **FOTO:** LARS RØRAAS

Speiding i et nøtteskall

Nøtteskallet er enkelt og lite, men allikevel holder det på hele kjernen: Å dra på patruljetur er speiding i et nøtteskall.

På patruljetur må speiderne samarbeide tett og kommunisere godt for at turen skal fungere, enten det er haik, hyttetur eller båttur. Hver speider må gjøre sine egne oppgaver og kunne stole på at de andre gjør sine. Speiderne må hjelpe hverandre når oppgavene er for store til å løses alene.

Når det ikke er noen voksne der til å fortelle at man må spise frokost, skifte til tørre sokker eller passe på ikke å glemme igjen kniven på rasteplassen, da må speiderne ta ansvar for dette selv. Men utfordringene kan bli større enn som så når man er ute på tur, og uforutsette situasjoner må løses i fellesskap. Været skifter, peffen tråkker over eller kanoen flyter av gårde i elva. Jo mer patruljen har samarbeidet om de enkle tingene, desto lettere er det å håndtere de større.

Som friluftslivsorganisasjon, er vi, som andre i samme «bransje», opptatt av å bruke, oppleve, utforske og ta vare på naturen. Men ulikt alle de andre gir vi barn og unge muligheter til å gjøre dette innenfor trygge rammer uten voksnes unødvendige innblanding og overvåking. Naturen er en unik arena for å utvikle speidernes selvstendighet, ansvarsfølelse og lederegenskaper når vi bruker patruljesystemet.

Nå kommer våren med lyse netter, og naturen våkner til liv! Har dere ikke vært på tur alene før, så er tiden for det inne nå. Vær kjernen i nøtteskallet! God tur – uten voksne! ❖

Speiderhilsen fra speidersjef Peer-Johan

Løsninger på Hodebry på s. 12:

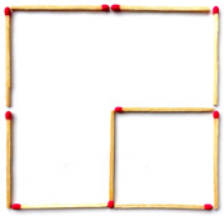
R	T	E	U	K	R	I	L	L	V	A	J
G	S	T	H	R	L	Å	K	C	S	T	K
K	P	V	P	F	U	B	X	A	P	O	V
S	E	U	T	V	H	U	M	M	E	R	D
E	K	Y	N	I	K	Ø	T	E	R	S	Y
R	K	R	A	B	B	E	S	I	S	K	F
E	H	O	G	Y	S	E	J	B	S	I	H
K	O	T	L	J	F	R	Ø	U	J	V	A
E	G	P	S	S	V	N	P	P	Ø	R	M
J	G	B	W	E	F	H	Ø	L	S	I	M
D	E	L	F	I	N	L	L	C	T	J	E
P	R	Å	F	H	A	Ø	S	E	J	S	R
L	Y	H	V	T	U	P	E	I	E	N	H
U	R	V	H	S	E	I	R	K	R	I	A
T	V	A	S	R	P	O	F	D	N	U	I
N	G	L	A	S	S	M	A	N	E	T	Å
M	P	E	F	G	M	I	D	L	E	D	V
A	T	A	N	G	L	O	P	P	E	T	Y

Løsninger på Fyrstikkoppgaver på s. 21:

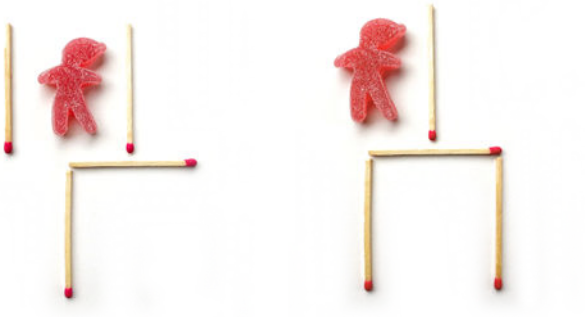
Løsning på gruble 1:

Var det vanskelig? Hvis du husket på at kvadratene i oppgaven var både ett stort og flere små kvadrater, så er løsningen enkel: Ett stort og ett lite kvadrat.

Løsning på gruble 2:

Hvis du har skjønt hvordan man tenker for å løse fyrstikkoppgaver, så er ikke denne så vanskelig. Først flytter du den liggende fyrstikken litt til høyre, slik at den ligger midt under den fyrstikken som peker opp på høyre side. Så flytter du den venstre fyrstikken som peker opp, slik at den peker ned på høyre side. Formasjonen er da helt lik, men den står nå opp-ned. Premien til den som har løst oppgaven ligger da utenfor fyrstikkformasjonen.

HEDER OG ÆRE

Vi presenterer speidere, speiderledere og andre som er blitt gjort ekstra stas på for speiderinnsatsen sin.

NSFS HEDERSTEGN

Tildeles aktive ledere og tillitsvalgte som har gjort speidersaken en stor tjeneste, eksempelvis vist initiativ og engasjement til løsning av større oppgaver. Du må ha vært NSF-medlem i minst åtte år.

- Bjørn Einar Dagsrud, tildelt av 1. Skotfoss speidergruppe
- Geir-Tore Stensvik, tildelt av Kattem speidergruppe
- Svein Harald Gunnes, tildelt av Speiderstyret

ÆRESKNIV

Tildeles aktive medlemmer som har vist mot og utholdenhet i spesielle situasjoner eller ledere i alle enheter som har gjort en spesiell innsats på sitt plan. Du må ha vært NSF-medlem i minst fem år.

- Espen Fosse, tildelt av Ryvarden krets
- Bent-Håkon Lauritzen, tildelt av Drammen MSK speidergruppe
- Helga Solvold-Perander, tildelt av Medkila speidergruppe
- Ingunn Drageide, tildelt av 1. Lone speidergruppe
- Frode Sunde, Vesterlen krets
- Marianne Voss Torstad, tildelt av Alvdal speidergruppe
- Tanja Andersen Ekelund, tildelt av Vestfold krest
- Nina Vetvik, tildelt av Vestfold krets
- Sebastian Bø, tildelt av 7. Kristiansand sjøspeidergruppe
- Tor Børge Salvesen, tildelt av Vesterlen krets
- Paul Kristiansen, tildelt av Sætre speidergruppe

FLAMMEN

Tildeles aktive rovere og unge ledere som har vist et brennende engasjement og stor innsats for speidersaken.

- Adrian Fjeldstad, tildelt av Sætre speidergruppe
- Julie Arctander, Sætre speidergruppe
- Mathias Vinje Martinsen, Sætre speidergruppe
- Karoline Wrålid Kristiansen, Sætre speidergruppe

SPEIDERSJEFENS TOPPUTMERKELSE

Dette er den høyeste utmerkelsen du kan oppnå som stifinner, vandrer eller rover. Hensikten med merket er at det skal være noe å strekke seg etter. Det er egne krav til topputmerkelsen for hver aldersgruppe.

Stifinnere

- Aleksander Hov Andersen, 1. Sandnes speidergruppe

Vandrere

- Kristian Kvame Lorentzen, 1. Sandnes speidergruppe
- Nikolai Hov Andersen 1. Sandnes speidergruppe

Rovere

- Joakim Tangen, Lørenskog Syd speidergruppe

Gratulerer!

MEDLEMSINFORMASJON

Her er en del praktisk informasjon knyttet til ditt medlemskap i Norges speiderforbund.

SOM MEDLEM FÅR DU

- Mange flotte opplevelser på møter, turer, leirer og andre arrangementer
- Unik praktisk kunnskap
- Mange nye venner
- Tilbud om å delta på en av landets beste ledertreninger
- Medlemsbladet SPEIDEREN tre-fire ganger i året
- Rabatt på leie av flotte speidereiendommer og speiderskuta Havbraatt
- Personskadeforsikring som gjelder på reise til og fra og under alle aktiviteter i regi av gruppe, krets, korps eller forbund, også utenfor Norge.

MEDLEMSKONTINGENT

Å drive godt speiderarbeid er ressurskrevende og hadde ikke vært mulig uten den enorme innsatsen fra alle våre frivillige ledere. Men vi er også avhengige av betydelig økonomisk støtte fra stat og kommune. Størrelsen på støtten avhenger av hvor mange betalende medlemmer Norges speiderforbund har. Betal kontingenten innen betalingsfristen. Da unngår du betalingspåminnelser. Sjekk at du betaler til riktig kontonummer, og bruk riktig KID-nummer.

MEDLEMSNUMMERET DITT

Alle medlemmer har et sekssifret medlemsnummer. Nummeret står på kontingentgiroen og er registrert i medlemssystemet Min speiding. Oppgi nummeret ved henvendelser om endring av medlemsinformasjon. Skal du melde deg ut av speideren, si fra til din lokale leder og/eller send en e-post med navn og medlemsnummer til nsf@speiding.no.

FOR MANGE BLADER I POSTEN?

Er dere flere speidere i familien, kan det være nok å motta ett eksemplar av SPEIDEREN. Dere kan ordne dette i medlemssystemet Min speiding, eller gi beskjed til forbundskontoret.

SPEIDERENS EGEN BUTIKK

Speider-sport er Norges speiderforbunds egen butikk.
Se **speidersport.no**. Her finner du alt av speiderklær og utstyr.

SPEIDERNE ER PÅ NETT

Norges speiderforbunds nettside er speiding.no.
På siden **blispeider.no** finner du nyttig informasjon om hva speiding er og hvor nærmeste speidergruppe befinner seg. Følg oss gjerne også på Facebook og på Instagram (#speiding). Mange grupper har også egne nettsider, eller en Facebook-side/-gruppe. Spør en leder i speidergruppa!

NORGES SPEIDERFORBUND

St. Olavs gate 25, 0166 Oslo
Postadresse: Postboks 6910 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Telefon: 22 99 22 30
E-post: nsf@speiding.no
Nettside: speiding.no

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON
Levert av Posten

NORGE P.P.
posten

Avsender: Norges speiderforbund, Postboks 6910, St. Olavs plass, 0130 OSLO

speider-sport

Speidersport.no/tufte

Tuftes fiine speidercaps.

299,–

Tuftes turjakke i lett, mykt og pustende softshell-materiale med god stretch. Det gir god bevegelighet, enten du har tenkt deg på topptur eller i parken.

1199,– ~~1599,~~ DAME/HERRE

749,– ~~999,~~ BARN

SPEIDER
TUFTE

TUFTE

Tufte og Norges speiderforbund samarbeider om klærne til speiderne. Kolleksjonen er satt sammen av skikkelige klær som tåler utelek og en aktiv hverdag. Klærne er laget av miljøvennlige råmaterialer som ull, bambus og økologisk bomull.